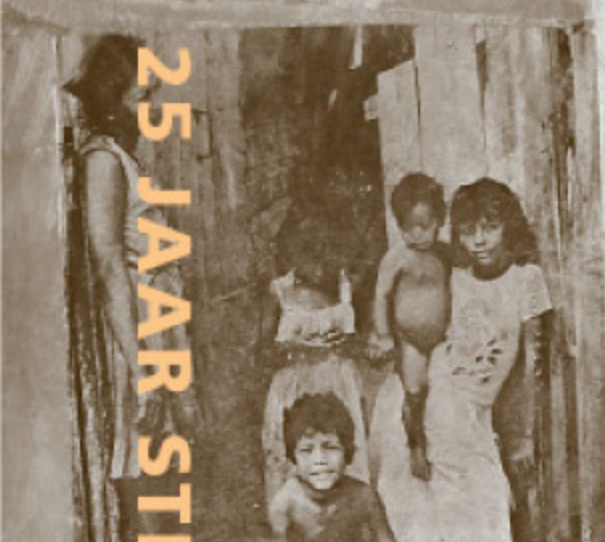

ICOMONO

informatieblad
TILBURG-MATAGALPA

25 JAAR STEDENBAND

¡Cómo No!, het informatieblad over de stedenband, wordt uitgegeven door de Stedenband Tilburg-Matagalpa.

¡Cómo No! verschijnt vier maal per jaar met een oplage van 800 exemplaren.

Voor een gratis abonnement kunt u zich wenden tot de Stedenband Tilburg-Matagalpa:

Adres: Spoorlaan 346
5038 CC Tilburg

Tel: 013-5368706

E-mail: stedenband@tilburg-matagalpa.nl

Bank: 2783514

Web: www.tilburg-matagalpa.nl

Redactie

Marian van Stiphout

Toon Oomen

Miranda van der Klaauw

Ans Scheffers

Adje van Hirtum

Monique van de Sande

Lay-out

HD ontwerp • Tilburg • www.hdontwerp.nl

Foto en vormgeving voorpagina

Louise Donjacour, Nicaragua 1983

Detail van een schilderij -uit een serie van acht- die Louise maakte ter gelegenheid van de Nicaraguaweek in 1983.

De serie had verschillende thema's. Dit schilderij leidt de geschiedenis in.

Fotobewerking

Francine van Werde

Drukwerk

Drukkerij Mezclado

Afwerking

de Bundel

ISSN: 0920 2315

Redactioneel

Vasten

Als kind kregen we met Vastenavond een trommeltje. Vasten betekende toen voor ons: niet snoepen, voor de rest mocht je alles eten. Alle snoep die je kreeg verdween in de trommel in plaats van in je mond. Tot Pasen. Waarom kreeg je in die periode snoep -en volgens mij kregen we tijdens die periode zelfs méér snoep dan anders? Waarom niet gewacht tot Pasen? Dat zou te makkelijk zijn, je moest je er natuurlijk wel bewust van zijn en je moest het wel zelf doen. Het was een oefening in ... ja, in wat eigenlijk? In zelfbeheersing, onthouding, bezinning, doorzettingsvermogen, geduld. Nou gold dat niet zozeer voor mij. Ik hield niet van zoet en het meeste snoep vond ik vies. Mijn zus daarentegen was een echte zoetekauw. Voor haar was het veel moeilijker om van het snoep af te blijven. Ik weet niet of ze ooit 'zondigde' en ook niet of ze, als ze dat deed, last van haar geweten had. Vreemd genoeg zat ik er wel een beetje mee dat ik er zo gemakkelijk van af kwam. Eerlijk was anders.

Je zou het door al die crises bijna vergeten, maar we zitten middenin de vastentijd. Althans het katholieke deel van de bevolking. In het katholieke Nicaragua zullen ze het verschijnsel ook wel kennen. Hoe er gevast wordt weet ik niet, ik ben nooit in die periode daar geweest. Maar stel dat je er als kind een vastentrommel krijgt. En stel dat je uit een arm gezin komt, uit een of andere sloppenwijk. Stel dat je niks hebt? Is het dan minder moeilijk om te vasten? Ik denk het niet, want wat doe je met zo'n lege trommel? Wat doet zo'n lege trommel met jou? Eerlijk is anders.

Marian

Inhoud

Twee jonge enthousiaste meiden naar Matagalpa	Wendy Sprangers en Evelien Matheeuwsen	3
Voortijdige schoolverlating afgenomen	Maryórit Guevara	4
Wat te doen met Nicaragua? Nicaragua Nu	Marian van Stiphout	6
Back in town	Rob Muller	8
Wat weten we nou eigenlijk van Matagalpa? [1]	Jaques Weijters	10
U hoort nog van ons ... [1]	Toon Oomen	13
Koffiereis naar Matagalpa	Jan Vugts	13
Agenda en kort nieuws		14
De inspiratiebron		16
Carnaval 2009		17
Herinneringen	o.a. Thera van Osch	18
Flyer 25 jaar Stedenband Tilburg-Matagalpa		25
25 jaar T-shirts		26
Dé foto van ¡Cómo No!	Tjerk Baas	28

Twee jonge enthousiaste meiden naar Matagalpa

Wij zijn Evelien Matheeuwsen en Wendy Sprangers, twee studenten van het ROC Tilburg. We volgen de opleiding 'medewerker evenementenorganisatie' gespecialiseerd in kunst, cultuur en media. Op 28 februari 2009 zijn we voor onze afstudeerstage tien weken naar Matagalpa afgereisd. Wij gaan projecten opzetten in samenwerking met de Stedenband Tilburg-Matagalpa om daar kinderen te helpen.

Wij zijn Evelien Matheeuwsen en Wendy Sprangers, twee studenten van het ROC Tilburg. We volgen de opleiding 'medewerker evenementenorganisatie' gespecialiseerd in kunst, cultuur en media. Op 28 februari 2009 zijn we voor onze afstudeerstage tien weken naar Matagalpa afgereisd. Wij gaan projecten opzetten in samenwerking met de Stedenband Tilburg-Matagalpa om daar kinderen te helpen.

Er staan twee projecten centraal tijdens ons bezoek. Allereerst starten wij een project op de kinderafdeling van het ziekenhuis. Wij gaan activiteiten organiseren voor de kinderen, zodat ze even kunnen vergeten dat ze ziek zijn. Wij willen de medewerkers van het ziekenhuis stimuleren om na ons vertrek door te gaan met dit project. Tevens gaan wij in het kader van het jubileum van de Stedenband Tilburg-Matagalpa een tekenwedstrijd voor de acht zusterscholen organiseren.

In november jongstleden zijn we gestart met de zoektocht naar een stageplaats. Al snel kwamen we uit bij de Stedenband Tilburg-Matagalpa, twee andere studenten van onze opleiding hadden daar al eerder stage gelopen. Samen hebben wij een afspraak gemaakt en al snel was alles geregeld. Nu zijn we drie maanden verder en we zijn helemaal klaar. Tijdens de voorbereidingen hebben we ons natuurlijk laten vaccineren tegen allerlei ziektes en we zijn ook gaan kijken op de kinderafdeling van het St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg om ideeën op te doen. Daarnaast hebben we erg veel tijd besteed om Spaans te leren. Bovendien hebben wij ons goed laten informeren door Miranda van der Klaauw van de Stedenband. Ook hebben wij in november Janett Castillo van het Comité Mano Vuelta ontmoet. Via haar hebben wij contact gelegd met de directeur van het ziekenhuis in Matagalpa. Ook zorgt zij voor het hotel, het gastgezin en het vervoer. Wij vinden het erg fijn dat wij haar al eens ontmoet hebben zodat we ook weten wie zij is.

Wendy: 'Ik vind het een enorme uitdaging om deze twee projecten in Matagalpa uit te gaan voeren. Op dit moment is het erg spannend. Ik heb zelf nooit heel verre reizen gemaakt, daarom vind ik het moeilijk om mijn

verwachtingen van deze reis op papier te zetten. Eerst ga ik in Matagalpa even acclimatiseren. Als ik dan gewend ben aan mijn nieuwe leefomgeving, starten wij met onze projecten. Ik heb gehoord dat het een enorm mooi land is met heel vriendelijke mensen en dat alles daar op het 'gemakje' gedaan wordt, ook omdat het er erg warm is. Mijn verwachtingen zijn wel redelijk hoog. De mensen die ik spreek die er al ooit zijn geweest zijn zo enthousiast! Het is natuurlijk altijd fijn om mensen te helpen, maar om dat te doen in een arm land en om kinderen -in het ziekenhuis- die bijna niets hebben even weer laten lachen, dat lijkt me echt ontroerend. Ik denk ook dat na deze reis, als ik weer terug ben in ons koude Nederland, mijn denk- en leefwijze erg veranderd zullen zijn. Ik zie natuurlijk vaak beelden op tv over (redelijk) arme landen, maar om er zelf te zijn geweest is toch heel anders. Soms kan ik hier al heel erg zeuren om niks, bijvoorbeeld als ik een keer moet gaan werken terwijl ik geen zin heb, en dat terwijl ik maar twaalf uurtjes werk in de week. Hier is het allemaal zo vanzelfsprekend dat we een bijbaantje hebben, op normale tijden, dat redelijk goed betaald wordt, terwijl dat daar helemaal niet zo is. Kinderen moeten daar na school nog de hele dag werken om het inkomen van hun ouders aan te vullen, terwijl ik hier mijn salaris gebruik om leuke dingen te doen.'

Evelien: 'Het ziekenhuisproject vind ik zelf heel erg spannend. Ik weet niet wat ons te wachten staat en ik ben erg benieuwd hoe onze activiteiten gaan lopen. Ik hoop dat de communicatie met de kinderen goed verloopt en dat wij hun iets kunnen bieden. We gaan twee dagen per week naar het ziekenhuis, de rest van de tijd zijn wij bezig met de kleurwedstrijd voor het jubileum van de Stedenband, want samen met Janett gaan we een leuke kleurwedstrijd voor de acht zusterscholen van de Stedenband organiseren.

Ik heb heel veel zin in onze reis en ik ben heel erg benieuwd hoe het daar gaat lopen. Ik ben ontzettend benieuwd wat ons staat te wachten en of wij die mensen ook echt kunnen helpen. Gelukkig ben ik niet alleen en ik vind het ook erg leuk dat er een groep docenten komt in april!'

Via www.dia-alegria.nl kun je ons volgen.

***Wendy Sprangers en
Evelien Matheeuwsen***

Wendy en Evelien
foto: Toon Oomen

Voortijdige schoolverlating afgenomen

Slechts zes op de honderd studenten verlieten de klaslokalen

Viering

De minister van Onderwijs, Miguel De Castilla, heeft aangekondigd dat 11 januari aanstaande voor het tweede achtereenvolgende jaar de Nationale Dag van het Onderwijs gevierd zal worden. Tot de viering werd in de loop van het jaar 2008 -toen het schoolgeld afgeschaft werd- besloten door president Daniel Ortega Saavedra. De gebeurtenis zal op nationaal niveau gevierd worden met onder andere festivals voor percussiegroepen, fakkeloptochten en hardlooptwedstrijden. Vanaf 19 januari zullen de autoriteiten zich gaan bezighouden met het inschrijven van leerlingen, want de lessen beginnen op 4 februari.

94 procent van de leerlingen bleef onderwijs volgen gedurende het jaar 2008, zo is vastgelegd. Aldus meldde Miguel De Castilla, minister van Onderwijs, die bovendien verklaarde dat voordat hij het beleid voerde, het nauwelijks 88 procent was. Dat is een verschil van zes procent met het cijfer van nu. 'Dit is een buitengewoon gegeven, want het zegt twee dingen. Het zegt hoe het gratis onderwijs in Nicaragua functioneert en het bevestigt het feit dat het lesgeld een aller-schadelijkst mechanisme vormde voor het onderwijssysteem in Nicaragua en voor de armsten in dit land', aldus de minister.

Aanwas

Gedurende het jaar 2008 kwamen volgens De Castilla de inschrijvingen voor het onderwijs uit op 1.632.000 deelnemers aan het primair en secundair onderwijs. Dat komt ten naaste bij neer op een aanwas van 10 duizend nieuwe leerlingen in vergelijking met het jaar 2007, toen de grootste aanwas tot dan toe opgetekend werd van 140 duizend nieuwe leerlingen vergeleken met het jaar 2006. Daarvóór was er weinig nieuwe aanwas. 'Er kwamen heel weinig leerlingen om zich op te geven voor de scholen, en er bleven rond de 500 duizend leerlingen daarvan verstoken vanwege het schoolgeld. Want wanneer de leerlingen tenslotte de school binnengingen, verlieten ze die weer, zodra men schoolgeld ging innen', zo bevestigde de minister.

Voeding en kwaliteit

Ook het schoolvoedingsprogramma is van invloed geweest op de vermindering van het aantal schoolverlaters. In 2008 kon een miljoen leerlingen van het programma profiteren en men verwacht dat gedurende 2009 dat aantal zal toenemen, zoals men ook verwacht dat het aantal inschrijvingen zal groeien tot ten minste tussen de 20 en 25 duizend nieuwe leerlingen. Maar ook de kwaliteitsgroei van het onderwijs is een factor waaraan de autoriteiten het hoge percentage leerlingen dat blijft komen toeschrijven. 'De leraren staan hun studenten beter ter zijde. Wanneer een leraar meer aandacht schenkt aan zijn leerlingen, gaat de leerling niet van school en wanneer de kwaliteit van het onderwijs groeit, verlaat de leerling de school niet', aldus de minister.

Gratis maaltijd

Volgens het ministerie van Onderwijs is het verzuim op de scholen ook afgenomen door de gratis maaltijden die verstrekt worden op de basisscholen en middelbare scholen. De afgelopen twee jaar is het verzuim minder geworden. 'Hoewel', schrijft Johan Biemans in zijn Nicalog, 'er zijn nog veel kinderen die niet naar school gaan. In de kleuteropvang staat slechts 53 procent van de kinderen ingeschreven, op de lagere school 86 procent en op de middelbare school 46 procent. Dat zijn gemiddelde cijfers die op het platteland echter veel lager liggen.'

Verder zijn er volgens het ministerie 800 schooltuinen aangelegd waar groenten worden verbouwd ter aanvulling op de dagelijkse maaltijd van bonen, rijst en mais. Dit schooljaar wil men nóg 400 schooltuinen aanleggen. Bovendien wil het ministerie weten of kinderen tijdens de schoolvakanties voldoende voeding krijgen en het gaat daarom kinderen onderzoeken op ondervoedingsverschijnselen.

foto: Gé Mooren

foto: Miranda van der Klaauw

Armoede

Niettemin maakte de minister duidelijk dat de strijd om te bereiken dat de jeugd de klaslokalen niet verlaat, een strijd is tegen 'de armoede'. Dat is de factor die de meeste invloed uitoefent. 'Over het algemeen genomen is voortijdige schoolverlating te wijten aan de armoede van de leerling of aan de slechte school. Het feit dat de Nicaraguaanse scholen stukje bij beetje beter worden, zorgt ervoor dat de schoolbevolking binnen wordt gehouden.' In weerwil van de goede berichten wacht het ministerie van Onderwijs nog de taak om 500 duizend kinderen en adolescenten die nu buiten het schoolsysteem blijven, de klas binnen te krijgen. De Castilla geeft aan dat dit getal kleiner is geworden: in werkelijkheid zijn er 360 duizend kinderen en adolescenten die niet meedoen. Het doel van de autoriteiten is dat gedurende de komende jaren, tot het jaar 2015, het leerlingenaantal geleidelijk groeit tot tussen 20 duizend en 25 duizend nieuwe leerlingen, om zodoende de groep die tot nu toe niet deelnam tot het minimum terug te brengen. Maar de prioriteit is dat de hele jeugd in de schoolleeftijd er tenminste in slaagt het niveau van het basisonderwijs te halen. 'De fundamentele strijd gaat om het basisonderwijs. Helaas zijn we nog niet zover als andere landen die al aan het vechten zijn voor de algehele toegankelijkheid van het vervolgonderwijs. Wij staan op de barricaden voor het basisonderwijs en wij hopen een grotere deelname te krijgen', zo maakte de minister duidelijk. Hij legde uit dat hij om dit te bereiken de strijd aangaat tegen de armoede, die zonder twijfel de toegang tot het onderwijs belemmert en hij deelde mee dat hij een groter budget wil krijgen voor het onderwijs.

Maryórit Guevara G., januari 2009
vertaling: **Pieter Jong**

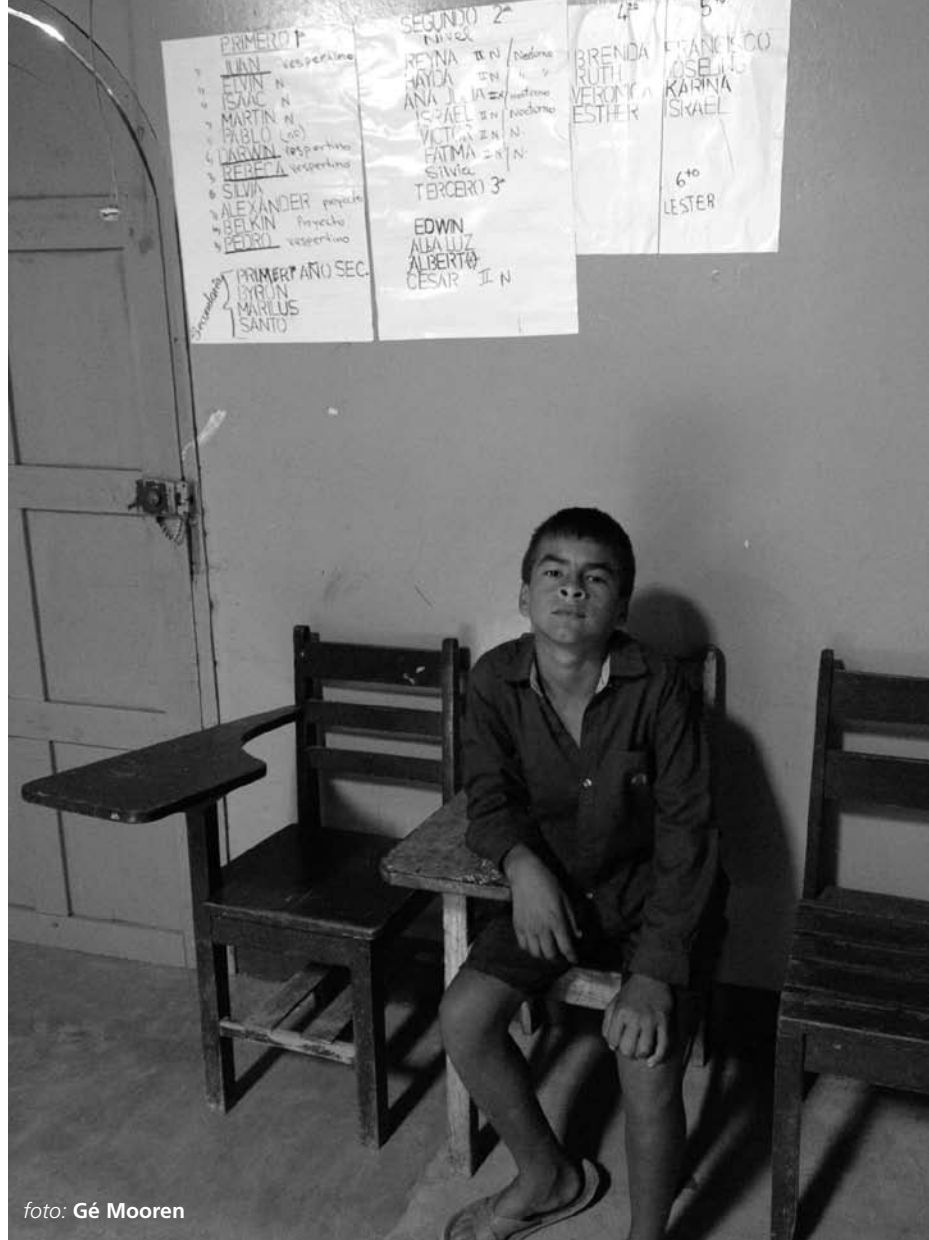

foto: Gé Mooren

Vriendschapsbanden

Nicaragua vertoont nog vele kenmerken van een post-conflict society. Na decennia van dictaturen en burgeroorlogen hebben sinds 1990 in Nicaragua ingrijpende politieke, economische, sociale en culturele veranderingen plaatsgevonden ... Vooral in de landelijke politiek overheerst een scherpe politieke polarisatie en speelt het 'verleden' nog een (te) dominante rol. Partijen (en hun leiders) zijn beducht posities op te geven en over vernieuwingen breken vaak (persoonlijk getinte) conflicten uit. Gelijktijdig is echter sprake van een nieuwe, ambitieuze generatie van jonge professionals in gemeenten en (lokale) maatschappelijke organisaties ... Door hen was er in de afgelopen periode in veel (partner-)steden sprake van een dynamische ontwikkeling in de opbouw van een pluriforme samenleving. De regering Ortega heeft nu haar greep vergroot op lokaal niveau, zowel door de wijze waarop de verkiezingen zijn georganiseerd alsook door het opzetten en

positioneren van de zogenaamde 'Volksraden' als autoriteit boven de gemeenteraden.* De lokale democratie staat op het spel. Verder is verontrustend dat deze volksraden zich zo nodig bedienen van geweld. Hiermee is niet gezegd dat onze lokale partners en/of bekenden zich conformeren aan deze nieuwe koers. Zowel binnen de sandinistische partij als ook daarbuiten is daarover veel debat. Nicaragua is een open economie en er is (nog) voldoende politieke speelruimte. Het land kent een vrije pers en er is vrijheid van organiseren. De recente ontwikkelingen maken duidelijk dat het proces van verzoening, democratisering en wederopbouw in Nicaragua nog niet is voltooid en vraagt om actieve internationale betrokkenheid. De omstandigheden in Nicaragua zijn nu niet gemakkelijk. Echter van vriendschapsbanden mag worden gevraagd ook in moeilijke tijden met elkaar in contact te blijven, de dialoog aan te gaan en waar mogelijk te blijven werken aan het realiseren van de gestelde doelen met die partners die een pluriforme ontwikkeling voorstaan.

Ronald van der Hijden
Directeur LBSNN

* De FSLN-gebonden CPC's (Consejos de Poder Ciudadano oftewel Raden voor Burgermacht). De CPC's zijn het speeltje van presidentsvrouw Murillo en worden verondersteld de hele burgerparticipatie in de gemeenten te vervangen. Ze worden centraal geregeld en bestaan uit FSLN-mensen.

Wat te doen met Nicaragua?

Nicaragua Nu

Op 28 februari vonden in verschillende Nicaraguaanse steden marsen plaats tegen de verkiezingsfraude van november vorig jaar, tegen de dictatuur en tegen de honger. De demonstraties werden georganiseerd door de Unión Ciudadana por la Democracia (UCD). De UCD wil hertelling van de stemmen, vindt dat president Ortega een dictatuur aan het vestigen is en dat de regering te weinig doet tegen de armoede en de honger. In León, Managua, Jinotega en Chinandega liep de zaak uit de hand.

De marsen waren al enkele weken aangekondigd, maar één week tevoren riep Ortega zijn partij-aanhangers op om diezelfde dag ook de straat op te gaan om een begin te maken met de viering van het feit dat dertig jaar geleden de revolutie begon. Deze keer was er geen enkele twijfel mogelijk, het waren FSLN-aanhangers die in enkele steden met stenen gooiden en met eigengemaakte mortieren schoten op de tegenpartij. In Masaya sprak 's avonds de president zijn aanhang toe. Het echtpaar Ortega-Murillo verklaarde dat het FSLN een permanente campagne voert voor herstel van de rechten van de Nicaraguanen die slachtoffers zijn van de lakse politiek van het kapitalisme en van de corrupte politici.

Fraude

Opmerkelijk om dat uit de mond van Ortega te horen. Volgens de corruptiebarometer van Transparency International hoort Nicaragua bij een van de corruptste landen. Op schaal 10 tot 0 scoren Denemarken, Nieuw-Zeeland en Denemarken het best met 9,3 punten, Nicaragua bungelt ergens onderaan met 2,5 punten. Somalië staat helemaal onderaan met 1,1 punt. Een paar weken terug kwam Etica y Transparencia -de Nicaraguaanse afdeling van Transparency International- met zijn commentaar op de uitslag. Nicaragua stond vorig jaar al op een lage plaats (met 2,6 punten op plaats 123 van de 183) maar is dit jaar nog verder gezakt (met 2.5 punten naar plaats 134). In Latijns-Amerika scoren alleen Paraguay, Ecuador, Venezuela en Haïti lager. Volgens Etica y Transparencia is de lage notering te wijten aan de geringe transparantie in de staatsbegroting, vooral wat betreft inkomsten vanuit Venezuela. Daarnaast heeft de regering Ortega staatsgeld en staatsmiddelen gebruikt voor partijpropaganda. Ook is er niets verbeterd wat betreft partijpolitieke afhankelijkheid van de Rekenkamer, de Kiesraad en Hoge Raad -de fraude bij de gemeenteraadsverkiezingen blijkt niet meegenomen te zijn in de beoordeling. Want wat te denken van deze Hoge Raad die in januari de corrupte ex-president Arnoldo Alemán vrijspak van alle aanklachten waarvoor hij eerder twintig jaar gevangenisstraf had gekregen. Alemán, leider van de PLC (de liberale partij), die in 1999 een pact sloot met Ortega om de kieswet in hun voordeel te hervormen en de baantjes bij de Rekenkamer, Kiesraad en Hoge Raad onderling te verdelen, die zichzelf en zijn partij tijdens zijn presidentschap verrijkte met 80 miljoen dollar. Het oppositie voeren van de PLC tegen het FSLN tijdens de verkiezingen in november bleek toch in scène gezet; maatschappelijke organisaties spreken van een nieuw verdrag tussen twee maffiose partijen en hun leiders.

cartoon van Bismarck

Donoren

De VS, de Europese Unie en een aantal Europese landen, waaronder Nederland, hebben vanwege die fraude hun hulp gedeeltelijk bevroren. Ze vinden dat de democratische principes zijn geschonden. De regering van Nicaragua wil niks weten van een hertelling van de stemmen of van nieuwe verkiezingen. De 'onafhankelijke' Kiesraad heeft de uitslagen goedgekeurd, zeggen de president en zijn partij. Overigens, de Kiesraad heeft de definitieve uitslagen van de stemlokalen nooit gepubliceerd. De regering is bezig met een charme-offensief en, zo lijkt het, met enig succes. De vraag is wat de donoren gaan doen. De VN-chef in Nicaragua bijvoorbeeld heeft gezegd dat 'we maar naar de toekomst moeten kijken, want zonder hulp lopen de Millenniumdoelen gevaar'.

In december verklaarde minister Koenders de begrotingssteun aan Nicaragua op te schorten vanwege de recente politieke ontwikkelingen in Nicaragua in het bijzonder vanwege de omstreden burgemeester- en raadsverkiezingen op 9 november 2008. De westerse donoren, goed voor het merendeel van de hulp aan Nicaragua, hebben in onderlinge coördinatie druk gezet én eisen meer *good governance*. Het ministerie van Buitenlandse Zaken benadrukt dat de Nederlandse regering de hulp via ministeries met betrekking tot gezondheidszorg, onderwijs en het verbeteren van het investeringsklimaat onverminderd voortzet, omdat Nicaragua positieve resultaten boekt ten aanzien van meerdere Millenniumdoelen.

samenstelling: **Marian van Stiphout**

bronnen: nicalog van Johan Biemans; **La Prensa**; www.transparency.org; **Informe Final, Elecciones Municipales 2008** van Grupo Cívico Etica y Transparencia; Ronald van der Hijden

cartoon van Manuel Guillén uit
La Prensa van 1 januari 2009

Nicaraguaanse ngo's weren zich

Zoals jullie al in het vorig nummer konden lezen werden in de maanden voorafgaand aan de verkiezingen verschillende Nicaraguaanse niet-gouvernementele organisaties aangevallen door het Openbaar Ministerie. Op 10 oktober viel de politie met grote overmacht de kantoren binnen van Cinco, een organisatie die onderzoek doet op sociaal en politiek terrein, en andere organisaties zoals Mam (een vrouwenbeweging) Venancia (een vrouwenorganisatie in Matagalpa) en Oxfam. Zonder formele beschuldiging werden hun kantoren leeggehaald, daarbij geholpen door leden van het FSLN die waren opgeroepen door presidentsvrouw Rosario Murillo. Het officiële argument was dat alle ruim vierduizend ngo's gecontroleerd moesten worden op onregelmatigheden. Dat gebeurde niet, er werden slechts enkele ngo's 'onderzocht'. Toevallig waren dat wel allemaal onafhankelijke ngo's die kritisch staan tegenover de regering. De ngo's weren zich. Vanuit Matagalpa stuurde Auxiliadora Romero ons het volgende bericht hierover.

Een dapper antwoord van de Nicaraguaanse civil society

Een aantal organisaties, met name vrouwenorganisaties, van de *civil society* gaven een persconferentie om te protesteren tegen het strafrechtelijk onderzoek dat ingezet is tegen deze organisaties. De verklaring van negen pagina's geeft minutieus het hele gebeuren weer vanaf het moment dat men deze organisaties beschuldigde van ongefundeerde misdaden. Het document

weerlegt elke beschuldiging met legitieme argumenten, geruggensteund door de grondwet en de overige wetten. Dit communiqué is een antwoord op de resolutie van 22 januari, toen het Openbaar Ministerie 'niet inging op het houden van het strafrechtelijk onderzoek tegen de nationale en internationale ngo's'. De resolutie toont aan dat er nooit een misdaad begaan is en dat de beschuldigingen 'basis noch grond noch bewijzen' hebben en dat er alleen sprake is van een poging tot het in elkaar flansen van een strafrechtelijke casus met als doel: de repressie opvoeren tegen de autonome civil society.

In de kern wordt gesignaleerd: 'Gedurende vijf maanden botsten de organisaties van de civil society tegen een crimineel proces van juridische willekeur'. Het strafrechtelijk onderzoek gerealiseerd door het Openbaar Ministerie, toont duidelijk de serieuze contradicties aan van dit proces en de grenzen van de juridische bescherming. Het dappere communiqué, voorgelezen door de feministe en presentatrice Sofía Montenegro, wijst erop dat de publieke functionarissen die hiermee te maken hebben, onder meer het recht op individuele vrijheid, het recht op privacy, op persoonlijke integriteit en op juridische bescherming geschonden hebben. En dáárom wordt het aftreden geëist van alle ambtenaren, wegens het misbruik maken van hun functies en wegens het gehandeld hebben in strijd met de fundamentele rechten. Tegelijkertijd doet men een beroep op het legitieme recht een kort geding te beginnen tegen de Nicaraguaanse staat vanwege smaad en schade.

De verklaring claimt ook deze resolutie als een 'overwinning van de civil society over de willekeur en het autoritarisme', een overwinning 'dankzij het verzet van alle organisaties dat op zijn beurt een machtige golf van nationale en internationale solidariteit teweeg bracht'.

Desalniettemin valt het op dat de regering de burgerorganisaties die legitiem gebruik maken van de vrijheid van organisatie, van recht op vrijheid van meningsuiting probeert te criminaliseren. Het openbaar maken kon rekenen op een ruime en gevarieerde deelname van de massamedia, zo ook op de deelname van organisaties die slachtoffer zijn geweest van lastercampagnes vanuit de regering.

vertaling: **Toon Oomen**

Movimiento Comunal beloond door Verenigde Naties

Eind februari verscheen een bericht in de Nicaraguaanse krant *El Nuevo Diario* dat vermeldde dat de Movimiento Comunal van Nicaragua de Population Award 2009 heeft gekregen, een prijs die de VN ieder jaar uitreiken aan een individu en een organisatie die een grote bijdrage leveren aan de bewustmaking van de bevolking en werken aan de oplossing van hun problemen. De Movimiento Comunal werkt al vanaf de jaren zeventig in tientallen steden en dorpen in Nicaragua samen met wijkbewoners aan de verbetering van de wijk en geeft in de wijken voorlichting op het gebied van milieu, gender en gezondheid. De Movimiento Comunal van Matagalpa is al jaren partner van de werkgroep Milieu van de Stedenband, die vanaf 1996 milieuprojecten van de deze wijkbeweging ondersteunt. Hieronder het krantenbericht over de Award.

Wijkbeweging krijgt Population Award 2009

De Organisatie van de Verenigde Naties (UNO) heeft de Population Award 2009 uitgereikt aan de Nicaraguaanse Wijkbeweging, de Movimiento Comunal, een organisatie die 'sinds meer dan een decennium werkzaam is om de levensomstandigheden in het land te verbeteren door middel van ontwikkeling op sociaal en communautair gebied, gelijke behandeling van mannen en vrouwen en milieubescherming'. Aldus de informatie in het persbericht, uitgegeven door het Bevolkingsfonds van de VN.

De Wijkbeweging van Nicaragua is vertegenwoordigd in 120 plaatsen en 2.000 wijken, hetgeen haar in staat stelt ongeveer 20 duizend personen te bereiken en gezondheids- en onderwijsdiensten aan te bieden. De UNO besteedt extra aandacht aan haar inspanningen om bij jonge mensen seksueel overdraagbare ziektes te voorkomen, gendergelijkwaardigheid te bevorderen, geweld uit te roeien en het aantal tienerzwangerschappen terug te brengen.

De beoordelingsjury, voorgezeten door de ambassadeur van Maleisië bij de UNO, Hamidon Ali, verkoos ook Mahmud Fathalla, vanwege zijn lange loopbaan aan de Universiteit van Assiut met de specialisatie verloskunde en gynaecologie. Maar behalve zijn academisch werk heeft hij zich ook verdienstelijk gemaakt als adviseur, actievoerder en intermediair op het gebied van gezinsplanning, seksuele gezondheid en veilig moederschap.

Beide bekroonden zijn gekozen uit een groep van 18 genomineerden uit de hele wereld.

El Nuevo Diario, 24/02/09

vertaling: **Pieter Jong**

Back in town Mededelingen van een fysiotherapeut

Rob Muller (fysiotherapeut met specialisatie baby's en kinderen) maakte deel uit van een delegatie die enkele jaren terug naar Matagalpa vertrok. Samen met zijn vrouw Betty keerde hij al verschillende keren terug naar Matagalpa om er te werken en cursussen te geven. Vrienden en familie houden zij telkens per mail op de hoogte van hun ervaringen en hun werk daar. Vorig jaar konden ook de ¡Cómo No!-lezers via 'Regilio Tuur, sister Rebecca, Raphael en vele anderen' meeleven met Rob en Betty. Ook nu mochten wij als redactie weer een selectie maken uit hun aanstekelijke en ontroerende berichten.

Het is dinsdag 6 januari, drie dagen voor ons vertrek naar Matagalpa. Het heeft vannacht 17 graden gevoren en buiten ervaar ik een prachtige witte wereld van sneeuw en ... gladheid. Over vier dagen ondergaan we een metamorfose van -10 naar +27 graden Celsius en dat vinden we helemaal niet erg. Driekwart van het vorige jaar heb ik besteed aan de voorbereiding van deze reis naar Matagalpa. Intensief is gezocht naar sponsors om de reiskosten te reduceren. De nieuwe cursus die ik voor de artsen en fysio's ga geven, genaamd *los ritmos del cuerpo*, werd uitgeschreven en via een try-out door collega's uitgetest en gecorrigeerd. Met andere woorden, de voorbereiding is voltooid en ik heb er zin in.

Let it snow - 10 januari

Enigszins duf zit ik achter de pc, het is 6.04 am. en ik zit in het *office centre* van het hotel Mansion Teodolinda, in het hart van Managua. Het is nu al heerlijk warm en de ochtendschemer begint door te komen. Betty ligt nog heerlijk te

doezelen in bed.

Gisteravond om 22.00 uur arriveerden we na een lange dag vliegen hier in het hotel. De manager achter de balie was en is bijzonder vriendelijk. Na de hoognodige papieren rompslomp wenste hij ons een goede nachtrust, want we waren doodmoe. Het lijkt, nu we voor de vierde maal deze 'vluchtroute' hebben gevolgd, of het allemaal veel langer duurde; op onze horloges telden de minuten vooral niet sneller, eerder langzamer.

Eergisteren, vrijdagochtend, om vijf uur opstaan. Dan je voorruit krabben en op weg naar Schiphol. De vlucht was allesbehalve vol en ik kon lekker in het middengedeelte van het vliegtuig languit liggen en volgens Betty heb ik luidruchtig liggen ronken.

Op Bush Intercontinental Airport hebben we natuurlijk weer de overheerlijke bami op. De recessie heeft toegeslagen want er werd maar half zoveel opgeschept als vorige jaren, desalniettemin smaakte het voortreffelijk. Ook hebben we wat cadeautjes gekocht voor onze mensen in Matagalpa want die waren vergeten en liggen nog op de tafel thuis en hebben we foto's gemaakt van de mensen rondom ons. Een Britney Spears-achtige del op pinkroze *high heels* met een roze pruik met pijpenkrullen stiefelde samen met haar gothic-achtige moeder voorbij onze tafel. Haar waggelpatroon vertoonde vele fixaties in het bekkenbodemgebied kan ik je vertellen. Bij het uitlopen van de gate hier op het vliegveld in Managua roken we weer de bekende geuren van houtskool en bougainvillea, een heerlijk zoete BBQ-geur, en onze neussensoren vertelden ons dat we welkom waren. Op de weg naar het hotel test ik mijn Spaans door de grote reclameborden te vertellen. Het McDonald's-teken gaat me vlot af. Ik ga mijn lief wakker maken, want bij jullie is het rond half twee in de middag en mijn biologische eetklok vertelt me dat ik het ontbijt al lang heb overgeslagen.

Adiós ... let it snow, let it snow, let it snow.

Lazy saturday - 10 januari

Na een heerlijk *desayuno Americano* met fruit, ei en ham hebben we een wandeling gemaakt in de buurt van het hotel. Aan het einde van de straat gingen we linksaf *downhill* richting het meer van Nicaragua. Je kunt vanaf dit punt helemaal tot aan het meer kijken. Na een prachtige rotonde die we met gevaar voor eigen leven overgestoken zijn, kwamen we bij een begrafenisplaats aan uit het jaar 1885. Betty is dol op grafstenen dus deze gelegenheid konden we niet aan ons voorbij laten gaan. Het bleek om monumentale grafzerken te gaan uit de jaren 1885-1913. Verschillende *heroes* uit de bevrijdingsoorlog tegen de Spanjaarden lagen onder prachtige grafmonumenten.

Het volgende blok gaf een groot infobord waarop stond wat je met je geld als pensionado kon gaan doen. De slogan vertelde 'Denk aan uw toekomst'. Een groter contrast was niet mogelijk toen we over een kleine muur heen keken achter dit reclamebord en een groot tentenkamp zagen van plastic zeilen en kartonnen dozen waarin mensen huisden tussen grote bomen. Het was echt niet van *Vacance Soleil*. Dit kamp staat schuin tegenover het *Crowne Plaza Hotel*, waarschijnlijk het duurste hotel van Managua met zijn gym, de kapper en het grote luxueuze zwembad. Alles went zegt men wel eens maar een tentenkamp in ieder geval niet.

Back in town - 11 januari

Vanmorgen vroeg opgestaan want we zouden om tien uur worden opgehaald. Echter om half tien stond Norelia, de vrouw van Arjen Roersma van Matagalpa Tours, al voor de deur. Samen met een oom van haar die als chauffeur fungeerde, reden we direct richting Matagalpa. Haar oom lijkt op een Amerikaanse rapper, met zijn gebronsde, kaalgeschoren kop, een keurig onderhouden ringbaardje en een snel gesneden zonnebril op zijn neus. Een verjongde uitgave van B.A. uit de serie *The A-Team*, dus ik benoemde hem alras tot mijn bodyguard. Met een lach op zijn gezicht antwoordde hij me dat hij graag de komende week als uitsmijter van mij zou willen werken.

De weg naar Matagalpa is perfect. In iets meer

baby die getest moet worden

foto: Rob Muller

dan twee uur ben je op de plaats van bestemming. Daar deze weg veel later werd opgeleverd dan gepland, meer dan twee jaar, moest het bedrijf gratis de weg van Matagalpa naar San Ramon plaveien als een soort schadevergoeding. Kijk dat zou in Nederland ook niet misstaan bijvoorbeeld ten aanzien van de HSL of dat spoor door de Betuwe heen. Onderweg hebben we bij een stalletje mandarijnen gekocht zo groot als bij ons de sinaasappelen zijn. De prachtige oranje navels van deze mandarijnen steken af bij de groene schil, de smaak is iets aan de zoete kant. Ik zag dat er ook weckpotten verkocht werden met grote Amsterdamse uien erin in het zuur, evenals groenten die wij kennen als atjar, de zoetzure groenten die je bij de nasi krijgt als je Chinees gaat eten.

Salvador - 12 januari

Het was een gezellige bijeenkomst gisterenavond op de patio van ons hotel. Geleidelijk aan kwam elk persoon zich melden voor de reünie. Monic, de tolk, als eerste; daarna René Zeledón die een vriend meenam die de komende weken als gids en *personal assistant* van Betty gaat fungeren. Zijn Engels is voortreffelijk. Zijn haar, strak achterovergekamd, ruim ingevet met gel, geeft een uitstraling van een autoverkoper uit de serie van de Sopranos. Hij is veel assertiever dan dat ik gewend ben van Matagalpino's, maar deze jongen heeft al gewerkt als leraar Engels in Mexico-stad. Kennelijk om indruk te maken begon hij een warrig filosofisch verhaal af te steken over het godsbegrip. Ik heb dat maar zo gelaten en me tevreden gesteld met het feit dat hij voortreffelijk het Engels beheerst en dat is handig in de cursus als co-vertaler. Zijn naam is Salvador, verlosser, en hij praat net zo warrig als die andere El Salvador, genaamd Johan Crujff uit Barcelona. Als laatste kwam Rimke van der Geest binnenzeilen die hier werkt aan het GGZ-project en psychotische patiënten begeleidt. Met deze club gingen we naar de pizzeria hier om de hoek waar we ook Rebecca met twee andere zusters troffen. Vanmorgen werden we wakker door de stevige wind die door de patio blies. Het leek wel een herfststorm zo loeide het. Betty gaat persoonlijk de >>

mandarijnen zo groot als sinaasappels

foto: Rob Muller

¡COMO NO!

haan van mevrouw Rouvoet, de buurvrouw uit de vorige aflevering, de nek omdraaien, omdat dit door testosteron geprikkelde heerschappij om vier uur in de ochtend zijn erectie opblaast en haar uit haar ochtendslaap houdt. Dat zou ik zelfs niet durven.

Deze ochtend hadden we een bespreking bij de Familias Especiales met de dames die de cursus in goede banen gaan leiden en de psychologe waarmee we de *barrios* in zullen gaan om baby's te screenen voor onze cursus die morgen begint. Ik ben net bezig met het testen van een baby van vijf maanden oud in een kleine kamer met stapelbedden, als van achter een gordijn een jonge dame verschijnt in nachtkleding met haar baby van twee dagen oud. Surprise, in deze kleine kamer slapen dus twee jonge gezinnen met twee kleine kinderen. Op straat wordt de was gedaan door enkele gezinnen bij een pijp waaruit 'schoon' water stroomt rechtstreeks vanuit de bergen. Het afwaswater stroomt via de goot de riolering in.

Daarna hebben we het Centro de Recuperación bezocht om enerzijds de koffer met kinderkleding af te geven en anderzijds baby's te testen voor onze cursus. Een verpleegster en de nieuwe arts van het centrum doen ook mee aan de cursus. Het centrum ziet er opgeruimd uit en we merken dat alles een betere en strakkere structuur heeft. De directrice was er niet vandaag maar de plaatsvervangende verpleegster wist exact wat ze wel en niet kon toezeggen. We merken dat we veel krediet hebben verkregen door ons werk in de vorige jaren. We zijn bekend en we krijgen alles snel voor elkaar.

Begonnen - 13 januari

Na vier dagen Nicaragua, kon ik vanmorgen lekker starten met de cursus. Drie jonge therapeutes uit Finland, één uit Japan en verder zes *madres líderes*, die voor de Familias Especiales in de wijk werken. Het is verheugend dat deze *madres líderes* de cursusstof tot zich genomen hebben, want tijdens de herhaling van de basiscursus van vorig jaar konden we daar als een Speedy Gonzales doorheen ploegen.

Rob en Betty

Rond elf uur dacht ik twee baby's gepland te hebben, maar er kwamen er vier. Ach ja, Nicaragua, ik hou er wel van.

De cursisten zijn jong, ambitieus en assertief en doen al volop mee met het testen van de baby's. Het is hartverwarmend om dit te voelen. Vanmiddag begonnen met de behandeltechnieken en dat ging perfect.

wordt vervolgd ...

Rob Muller

Wat weten we nou eigenlijk van Matagalpa? [1]

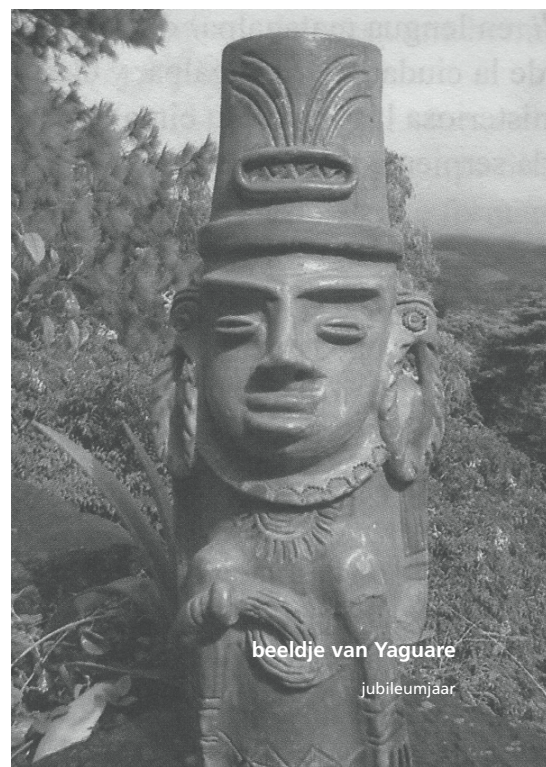
Matagalpa is de hoofdstad van het departement Matagalpa. Het wordt ook wel de Parel van het Noorden genoemd. Het ligt op ruim 180 kilometer ten noordoosten van Managua, de hoofdstad van het land. Het centrum van Matagalpa ligt in een dal van het Dariengebergte. Dwars door de stad stroomt de rivier de Río Grande de Matagalpa.

In de stad liggen een paar mooie parken. Er zijn twee grote overdekte markten en twee busstations. Er wonen meer dan 140.000 mensen en dat aantal groeit alsmaar, want veel mensen van het platteland proberen in en om de stad een plekje te vinden. Omdat die geen geld hebben om een huis te kopen of te laten bouwen, komen er ook steeds meer krotten bij. Krotten in elkaar geknutseld van oude planken, golfplaten, stukken plastic, bedenk het maar. Spullen waar je hier een boomhut van zou bouwen.

De economie van Matagalpa is voor een groot deel afhankelijk van de koffieteelt.

Volgens ingenieur Don Alfonso Valle betekent Matagalpa: In de visnetten of In de huizen van de netten. Professor Luis Cuadra Cea zegt: Dorp van de tien, dr. Alejandro Dávila Bolaños vertaalt het als: Groene plek, ofwel Plaats van de blauwe klei, of Grond met diepe valleien, en de Nicaraguanse geoloog dr. Jorge Bravo zegt: Groot hoofd, of Belangrijkste stad of dorp. Of misschien, zoals pater Kiene veronderstelt: We gaan naar de Grote Steen. Het zijn allemaal (veronderstelde) vertalingen uit het Nahuatl/Macro-Chibcha, afleidingen van de oorspronkelijke taal Nahuatl, meegebracht vanuit Mexico door de eerste bewoners.

Elke oude stad is ooit ergens op een bepaalde plek begonnen. Meestal bij een rivier, want dan heb je alvast water. Als er geen geschreven geschiedenis van

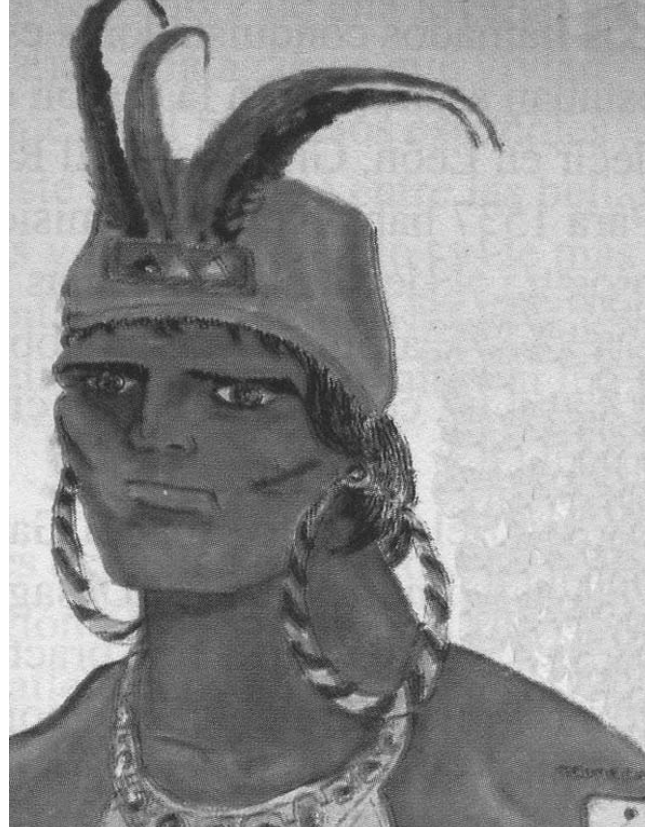

beeldje van Yaguare

jubileumjaar

Yasica

Yaguare

bestaat, wordt het begin vaak tot een legende. Een legende gaat altijd over legendarische figuren met prachtige, krachtige namen -in dit geval de stichters van Matagalpa-, dus hier is:

De legende van Yasica (snelle maagd/jonge vrouw) en Yaguare (hij die snel loopt).

Achtergrond van de legende is het midden van Nicaragua, begrensd door nevelige bergen van meer dan duizend meter hoog en mooie, vruchtbare valleien, waar de Matagalpa-indianen woonden, met in het oosten de jungle van de Caraïben, bewoond door de Mayangnas (Sumos).

In die omgeving leefde een zelfstandige, jonge indiaanse. Ze was mooi, bruin, atletisch, had grote, zwarte ogen en zwart haar. Bij haar geboorte hadden haar ouders haar Bilguit genoemd, wat zoveel betekent als breekbare, tengere maagd. Dat was vast wel schattig bedoeld, maar Bilguit was eerder het tegendeel. Als kind ging ze het liefst op jacht met de *muchachos* (jongens), klom met gemak in de hoogste bomen en was niet bang van de beesten in het bos. Soms speelde ze er zelfs mee. Haar vrienden brachten haar slangen die ze om haar hals hing. Ze had een coyote als hond, hield in volle sprint een hert bij en zwom en dook als een vis. Boogschieten kon ze als de beste en ze maakte haar eigen pijlen. Ondanks al deze waaghalzerij was ze ook nog eens lief en verstandig. In plaats van Bilguit werd ze daarom al gauw Yasica genoemd. Tegen de tijd dat Yasica volwassen werd, liet ze zich enkel nog vergezellen door een even grote waaghals, de ongenaakbare Yaguare, zoon van het stamhoofd Yaguan, die handel dreef met de Sumos die de rivier kwamen opvaren.

De streek waar Yasica en Yaguare leefden werd voortdurend bedreigd door nomadische indianen uit het oosten. Yaguan was al oud en moe van het vechten en voelde er niks voor om te verhuizen, maar jong en ondernemend als ze waren hadden Yasica en Yaguare geen zin om prooi te worden van de Caraïbische indianen. Daarom besloten ze het moeizame bestaan van hun ouders en hun stam op te geven en te gaan zoeken naar een mythische

plek. De plek waarover een oude, wijze *sukia* (priester), vriend van hun ouders, vertelde. Zo te horen was dat de ideale omgeving voor hen en hun eventuele kinderen. Ze was te vinden bij de oorsprong van de rivier Kiwaska (ruig, vol stenen, later Río Grande). Yasica kende de omgeving en ze vermoedde dat het ten zuiden van hun nederzetting moest zijn. Maar de oorsprong van de Kiwaska ... ? Geen idee.

Ze kochten een kano van bevriende Mayangnas en voeren de rivier af die langs hun nederzetting liep, tot waar die zich met El Tuma verenigde. Daar begonnen ze de Kiwaska op te peddelen, op zoek naar de oorsprong. Ze volgden de rivier een week lang. Ze roeiden allebei en hielden er alleen af en toe mee op om te vissen, vuur te maken en te eten. Ze sliepen in de boot, want daar waren ze het best beschermd tegen roofdieren. Zo kwamen ze bij het woongebied van de MuiMui, die dezelfde taal spraken als zij. Na nog een paar dagen kwamen ze langs het dorp Metapa en tenslotte bereikten ze Cihuacoatl, het godsdienst- en handelscentrum van hun stam, waarover hun ouders mysterieus en vol eerbied hadden verteld. Daar bleven ze meerdere dagen om uit te rusten en om die grote plaats te bezichtigen. Ze zagen het drukke handelsverkeer tussen de Matagalpas en de Pochetas. De laatstgenoemden kwamen vanuit de vallei van Mexico en waren speciaal op zoek naar goudklompjes, vaak zo groot als de hoektanden van een tijger. Talamanca-indianen boden er beeldjes van hetzelfde metaal te koop aan.

Yasica en Yaguare dwaalden door de stad en bewonderden de tempels, die gewijd waren aan de Mujer Serpiente (Slangenvrouw). Ze gingen naar de openbare pleinen, waarvan er een bestemd was voor een balspel, een ander diende als oefenterrein voor het met pijl en boog schieten op maiskolven. Er was ook een plein waar elke vijf jaar delegaties van de Azteken uit Mexico kwamen. Zij presenteerden het Pájaro Volador (de Vliegende Vogel), een riskant en gevaarlijk spel.

In de kleine haven lagen kajaks en boomstambotjes van de Matagalpas en Mayangnas, die van ver kwamen om handel te drijven. Ze verhandelden kalkoenen, cacao, mais, yuca, tabak, herten en gevogelte en wat er verder te ruilen of te verkopen was.

Yasica en Yaguare sloten vriendschap met andere jongeren, bij wie ze informeerden naar de ligging van de bronnen van de rivier. Met de hulp van de dochter van het stamhoofd bereikten ze de plaats waar de rivier smal werd en vol stenen lag. Een dag roeiden verderop naar het noorden, in het nabijgelegen gebergte, moesten de twee belangrijkste bronnen zijn ...

Eindelijk kwamen ze op een plaats aan de voet van een grote berg, waar ze een grote steen vonden, die aan de noordzijde steil was afgesneden, een reusachtige rots die schitterde als de zon er 's morgens op scheen, en waarvan een stroom van kristalhelder water omlaag kwam. Door de schoonheid van de plek, het aangename klimaat, het rijke vis- en jachtgebied en het zien van de geweldige rots, twijfelden ze er niet aan, dat dit het gebied was van de oude mythe. Daar vestigden ze zich en Yasica doopte de plek Yaguare, naar de naam van het eerste stamhoofd. Het was vlakbij een enorme blauwe >>

heuvel, Apante (heuvel van water) genaamd. Alles was in overeenstemming met de aanwijzingen in de oude, mythische voorspellingen van hun stam. Samen werkten ze en bouwden ze met hun blote handen hutten en omheiningen om hun herten en kalkoenen te beschermen. Met grote stenen legden ze een vijver aan om in te zwemmen en te vissen. Naarmate de tijd verstreek, bood het land van Yasica en Yaguare plaats aan tal van nakomelingen, die later drie verschillende dorpen zouden vormen: Matagalpa, naar de naam van de oudste zoon, Molagüina (groot dorp) dat door nakomelingen van prinses Umanca werd gesticht, en Solingalpa (plaats van de slakken), gesticht door de jongste dochter.

In 1890 ontdekte de familie van don Nazario Vega (die de kathedraal van Matagalpa ontwierp) in een kleine heuvel in het zuidelijke deel van Matagalpa, sporen van wat een tombe voor een koninklijk persoon van de Matagalpa-indianen leek te zijn. De familie van don José Vega, een neef van don Nazario, heeft de stukken die er gevonden zijn langer dan een eeuw bewaard. Het bleek een beeld uit keramiek te zijn van een indiaan met gave gelaatstreken, in een voorname houding. Hij draagt halskettingen, oorhangers, armbanden en een hoofdtooi met veren van de quetzal (vogel). De armen zijn voor de borst gekruist op een precolombiaanse wijze. Het beeld is te zien in het historisch museum van Matagalpa.

Tot slot: neem een paar legendarische figuren, geef ze een queeste (belangrijke zoektocht), doe er wat onzekere zaken en flink wat avonturen bij en je hebt een prachtige legende. Ze komen overal in de wereld voor. Soms zijn ze absoluut onwaar, vaak zijn ze op zijn minst halfwaar en als je ze maar vaak genoeg verteld, worden ze vanzelf waar! Maar waar of onwaar, het zijn altijd waardevolle vertellingen. Aldus valt er gelukkig nog veel te leren én te vertellen. Volgende keer de legende van de Mujer Serpiente, de slangenvrouw, pardon de slangengodín. Ook uit de omgeving van het toen nog prille Matagalpa.

Met buitengewone dank aan:
 Eddy Kühl Aráuz: *Indios Matagalpas: su lengua, cuentos y leyendas.*
 La Prensa (Nicaraguaans dagblad, journalist Luis Eduardo Martínez M.): 'De cómo nació Matagalpa ...'

Vertaling en bewerking: **Jaqes Weijters**, februari, 2009

SPECIALE AANBIEDING!

Wil je een landkaart van Nicaragua en de plattegrond van Matagalpa in origineel Nicaraguaanse uitvoering (Ediciones Nicarao)? Dan is hier je kans! Speciaal ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Stedenband Tilburg-Matagalpa nú te bestellen:

- Landkaart van Nicaragua 6 euro (incl. porto)
- Plattegrond van Matagalpa 6 euro (incl. porto)
- Interactieve dvd Matagalpa (productie: Frans Couwenberg) 5 euro (incl. porto)

Bestellingen via:
 Stedenband Tilburg-Matagalpa
 Spoorlaan 346 • 5038 CC Tilburg • 013 5368706

Er gaan weer mensen uit deze streken naar het verre Nicaragua, naar Matagalpa en Esquipulas om precies te zijn. De voorbereidingen zijn in volle gang. Op 25 april vertrekken veertien mensen uit Tilburg en Oisterwijk naar Nicaragua. Sommigen gaan voor de eerste keer, anderen gaan voor zowaar de zoveelste keer, ieder met het idee bij te dragen aan verdieping van de band met deze Nicaraguaanse plaatsen. Er zijn -zo bleek tijdens het onlangs gehouden overleg- zeer verschillende interesses, overigens wél overeenkomstig bestaande contacten van de Stedenband: onderwijs, milieu, (onderwijs) vakbond en gezondheidszorg. Tijdens het eerste overleg was er een ellenlange agenda af te werken, punten van praktische aard zoals vaccinaties, programma, verblijf, maar zeker ook kwam de vraag aan de orde: waarom gaan we eigenlijk? Belangrijk blijkt dan uiteraard het aanhalen van de vriendschapsbanden, het onderhouden van de contacten, het aandacht geven

U hoort nog van ons ... [1]

aan de scholen en het opzetten van activiteiten. Echt iets samen dóen is de leus. Toch mag het belang van het opdoen van ervaringen in een totaal andere realiteit niet onderschat worden.

Welk belang dan?

De Stedenband heeft pretenties en ambities. Heel dichtbij: gezichten (leren) kennen van mensen uit het Zuiden, hun leven, hun werk, hun opvoeding, onderwijs, cultuur etcetera. Hierbij ontdekken wij hun kracht, die zij hebben ondanks de meestal gebrekkige leefomstandigheden. Dit kennen is niet zomaar een hobby van een paar vrijwilligers, maar dient ergens toe, namelijk tot het in actie komen, tot het stellen van een vraag als 'hoe komt het nu dat zij zó leven en wij op onze manier?' Hierover moeten we het hebben, nee, dat móeten we niet zozeer, dat willen we! En daarom gaan we (óók) op reis, naar vrienden en vriendinnen, naar *compañeros/as*, naar 'het Zuiden'. Het gaat over het hier in actie komen, het aan de kaak stellen van wat hier gebeurt om de tegenstelling Noord-Zuid in stand te houden. Want dat willen we niet. Dan is en blijft de ambitie: bijdragen aan het creëren van een ándere, bétere wereld. Hoe hoog reikt onze pretentie? Zo hoog dus!

Toon Oomen

Koffiereis 2009 naar Nicaragua

november / december

rondreis 3 weken

organisatie & informatie:

Bureau Ver(?)antwoord
Spoorlaan 346
5038 CC Tilburg
T 013 - 5425587
E jan@bureauverantwoord.nl
www.bureauverantwoord.nl

Koffiereis naar Matagalpa

Wilt u met méér dan leuke vakantiekiekjes en een uitgerust gevoel thuis komen van uw vakantie? Dan is de koffiereis van Bureau Ver(?)antwoord misschien iets voor u. Bureau Ver(?)antwoord organiseert in samenwerking met Matagalpa Tours in november/december 2009 een educatieve koffiereis van 23 dagen naar Nicaragua. Tijdens de reis maakt u het hele proces mee van het plukken van de koffieboon tot het gereedmaken van de bonen voor de export. U gaat onder meer enkele dagen koffie plukken en u overnacht bij een koffieboer. Deze boeren zijn aangesloten bij een koffiëcoöperatie die een deel van hun oogst verkopen onder de condities van de Stichting Max Havelaar. Tevens zijn deze koffieboeren aangesloten bij het agro-toerisme project. Enkele van hen verbouwen koffie op organische wijze. Ook een bezoek aan een grote koffiëplantage en een koffiëverwerkingsbedrijf staan op het programma. Eenmaal in Nicaragua wilt u natuurlijk ook plekken bezichtigen buiten de regio Matagalpa. Daarom staan er ook enkele toeristische activiteiten op de planning, zoals het bezichtigen van de koloniale steden León en Granada, het beklimmen van een vulkaan, een bezoek aan ford El Fortín en aan het eiland Ometepe. Bovendien kunt u genieten van de beeldschone natuur van Nicaragua met zijn tropisch regenwoud, mangroves, watervallen en het meer van Managua: het Lago Xolotlán.

Na deze reis kent u het gezicht achter de Max Havelaar-koffieboer uit Nicaragua en het land zelf en kunt u uw omgeving ervan overtuigen hoe belangrijk het is om eerlijke koffie te drinken!

Nadere informatie over de reis is te lezen op www.bureauverantwoord.nl en te verkrijgen bij Jan Vugts van Bureau Ver(?)antwoord, tel 013-5425587.

BUREAU VER(?)ANTWOORD

Deelname carnaval

Met onze deelname aan d'n Opstoet van het Tilburgse carnaval gaven we het startsein voor ons jubileumjaar. Een ploeg van veertien dansers liep in Nicaraguaanse kledij met de opgeknapte en omgebouwde promotiecaravan door het centrum van Tilburg. Hierbij werd de aandacht gevestigd op 25 jaar Stedenband en de campagne 'Alle kinderen naar school', waarvan het symbool het Nicaraguaanse vogeltje is. Het publiek reageerde enthousiast en vele toeschouwers namen de jubileumflyer in ontvangst. Op Omroep Brabant was een en ander live te volgen.

Voor de bouwers verdienen hier een vette pluim. Dat zijn: Jan, Reggie en Jan jr. Duijvekam; Huub en Wilma Mermans; Ton, Jeffrey en Kevin Hopmans; Margriet, René en Toby Hazenberg; Rita en Laura van Berkel; Manon Geboers en Michel; Gudi van Alphen en Gonnie Senders; Frans Couwenberg en Miranda van der Klaauw. Zij konden gebruik maken van de gastvrijheid van Jack en Nel Aarts van de Mariahoeve in Riel. Maar ook alle duwers en dansers bedankt (voor zover nog niet hierboven vermeld): Amy van Dijk, Mandy de Greef, Ilse van Hooft, Herman Fitters, Theo Smeele en Stijn Couwenberg. Jullie waren een goeie ploeg met een mooi resultaat! Ook dank aan Mooi zo Goed zo, de gemeente Tilburg en NedTrain voor bijdragen voor de caravan en de stalling.

Jesse en zijn crew

Jesse is onlangs samen met een professionele cameraman en een geluidsman naar Matagalpa vertrokken om vier documentaires te maken, dat kon je al lezen in het vorig nummer. Het team werd, eenmaal daar, uitgebreid met een tolk. 'Geen nieuws is goed nieuws' hoor je de mensen vaak zeggen. Dat dachten wij ook toen we geen berichten van Jesse -rustige jongen, prima voorbereid, loopt niet in zeven sloten tegelijk- ontvingen. Tot ik het volgende mailtje kreeg: 'Hoi Marian, in de bijlage een tekening die Eric (de cameraman) heeft gemaakt, misschien grappig voor de ¡Cómo No!? groetjes, Jesse.' Het mailtje op zich was niet onrustbarend, maar de tekening ...

de bouwers
foto: Miranda van der Klaauw

Acties voor microkrediet

De activiteiten vanuit de vrouwengroep en sportschool Kwidam ten behoeve van het microkrediet gaan door. Er was al een workshop Nordic Walking, een stadswandeling en een bridge drive. En er was de beginnerscursus Mondje Spaans waar twintig mensen aan meededen. Alles wat de deelnemers betalen, komt ten goede aan het project; degene die de workshop of cursus geeft doet dit belangeloos. De opbrengsten voor het project Microkrediet voor Vrouwen lopen inmiddels richting de 5.000 euro. Deze gelden worden verdubbeld door het Landelijk Beraad Stedenbanden en HIVOS vanuit het programma Caminando Juntos.

Loesje

Loesje is het ook niet onopgemerkt gebleven dat de Stedenband dit jaar z'n vijftienvingste verjaardag viert. Wellicht kom je haar uitspraken hier en daar in de stad tegen.

Vorbereidingen project Clínica

In Tilburg wordt al enige tijd gewerkt aan de ondersteuning van de realisatie van een Moeder- en Kindcentrum in Matagalpa, daar kortweg Clínica genoemd. Maar ook in Matagalpa zit men niet stil. Onder leiding van burgemeester Sadrach Zeledón is medio februari een projectteam in het leven geroepen. Hiervan maken deel uit: de gemeente Matagalpa, de departementale afdeling van het ministerie van Gezondheidszorg en het Comité Mano Vuelta. Dit team zal, in nauw overleg met de Tilburgse stuurgroep onder leiding van Gon Mevis, het project tot een goed einde brengen.

Sinds 2008 organiseert Rotaryclub Tilburg, de dag voor Koninginnebal, het "Koninginnebal" in de Schouwburg van Tilburg.

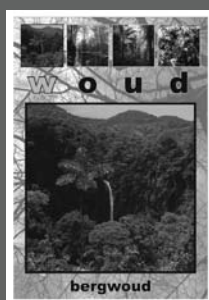
Ieder jaar staat tijdens dit bal een goed doel centraal. Voor 2009 is gekozen voor een internationaal doel voor kinderen en hun moeders:

Een moeder- en kindcentrum in Matagalpa, Nicaragua.

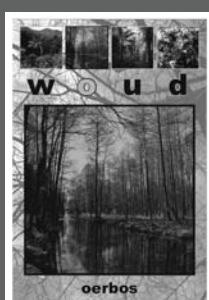
KONINGINNEBAL 29 APRIL 2009

Koninginnebal

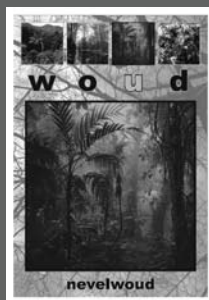
Een zeer belangrijke fondsenwervende activiteit ten behoeve van het Moeder- en Kindcentrum in Matagalpa is het Koninginnebal dat de Rotaryclub Tilburg op 29 april organiseert in de Schouwburg. Alle informatie over het Bal, de kaartverkoop en mogelijkheden voor sponsoring vindt u op www.koninginnebal.nl

bergwoud

oerbos

nevelwoud

tropisch regenwoud

Spaar de bomen

Al meer dan vijftig jaar wordt er in Nederland Nationale Boomfeestdag gevierd. Woensdag 18 maart is het weer zover. Het thema van dit jaar is 'Spaar de bomen'. Dat leek ons een leuke aanleiding voor het maken van een kwartetspel. 'Kwartetten' is immers sparen oftewel verzamelen! Sparen heeft echter ook een andere betekenis: 'behoeden voor' of 'ontzien' of 'in leven laten'. Vandaar dat dit kwartetspel niet alleen bomen bevat, maar ook thema's die te maken hebben met duurzaamheid. Ook hebben we vanwege de stedenband met Matagalpa wat van de Nicaraguaanse taal (Spaans), cultuur en natuur in het spel verstoppt. Bovendien hebben we de achterkant van de kaarten gebruikt om wetenswaardigheden en citaten te vermelden die met de voorkant te maken hebben. Je kunt het kwartetspel bij ons bestellen voor 9,50 euro plus verzendkosten. Bel 013 5368706 of mail naar marian@tilburg-matagalpa.nl

Agenda

zondag 29 maart Sporten voor Matagalpa bij Boudewijn Sport

Ter ondersteuning van de sportopleiding in Matagalpa, organiseert Boudewijn Sport aan de Besterdring een paar lessen voor Matagalpa. Tijdens de open dag op zondag 29 maart zijn er verschillende lessen tussen 13 en 17 uur. Laat je sponsoren en doe mee! Kijk op onze website voor meer informatie.

Seksuele diversiteit in Nicaragua

Tussen 22 en 28 juni zal in RUIJTE-X in de Telexstraat een tentoonstelling van Nicaraguaanse en Nederlandse fotografen met foto's over seksuele diversiteit in Nicaragua en enkele korte films over dit onderwerp te zien zijn. Zaterdagavond 27 juni zal iemand uit Nicaragua een presentatie houden over de situatie van de GLBT-community in Nicaragua na de 'afschaffing' van wet 204 die homoseksuele handelingen strafbaar stelde. Tijdens deze week zal het boek -een autobiografie- *Cuentos detrás de una ventana* van de Nicaraguaanse fotograaf en schrijver Javier Berrios te koop zijn. Javier is een van de fotografen waarvan foto's te zien zijn; hij is een van de weinige homo's in Nicaragua die zijn seksuele voorkeur nooit heeft verstoppt. Meer gedetailleerde informatie vind je binnenkort op www.tilburg-matagalpa.nl

Reisgroep naar Matagalpa

Op 25 april vertrekt er weer een groep naar Matagalpa. Naast een aantal docenten reizen er enkele jongeren en enkele stedenbanders mee. De docenten gaan op een aantal zusterscholen een project doen op het gebied van expressie waarin verschillende disciplines samenkomen in een presentatie. Ook brengen zij een bezoek aan de PABO. Medewerkers van de Hondsborg gaan naar Esquipulas voor een uitwisseling met (ouders van) gehandicapte kinderen. Natuurlijk zal tijdens het bezoek ook het 25-jarig jubileum worden gevierd. Je kunt de reis volgen op het weblog van de Stedenband, te vinden via de website www.tilburg-matagalpa.nl

Over CowBoys en koffiekopjes

Speciaal voor ons jubileum bedachten Tilburg CowBoys een leuke act. De komende maanden gaan vrijwilligers van de Stedenband in een aantal Tilburgse wijken langs de deuren om mensen te vragen een koffiekopje te ruilen met iemand in Matagalpa. Bij het kopje komt een verhaal en een foto. Alle kopjes reizen in april mee met de reisgroep. Vervolgens worden de kopjes overhandigd aan inwoners van Matagalpa, die kopjes mee terug geven, wederom voorzien van een verhaal en een foto. Van het geheel wordt een document gemaakt. Hoe dat er uit komt te zien, is nog een verrassing. Wij danken hierbij alvast Tilburg CowBoys voor hun medewerking!

Jubileum

In deze *¡Cómo No!* vind je onze jubileumflyer. Alle actuele informatie staat ook op onze website. In mei is het groot feest in Matagalpa en op zaterdag 10 oktober is het groot feest in Tilburg. Kom ook!

Wil je iets doen?

Vrijwilligers, stagiaires, donateurs en Amigos heb je nooit genoeg. Vind je het leuk om iets te doen, neem dan contact met ons op! Ook zoeken wij nog leuke verhalen, anekdotes, herinneringen die iets zeggen over onze Stedenband. Het mag iets zijn van 25 jaar geleden of van vorig jaar, een artikel, een mailtje of een foto, alles is goed. Stuur het in en lees het terug in de volgende *¡Cómo No!*

Het initiatief tot de oprichting van de Stedenband is in 1983 genomen. Nicaragua was in die periode veel in het nieuws. De sandinistische revolutie vormde volgens de toenmalige president van de Verenigde Staten, Ronald Reagan, een gevaar voor de nationale veiligheid van zijn land. Volgens de dominotheorie zouden na Cuba en Nicaragua ook El Salvador en Guatemala in communistische handen vallen. De Verenigde Staten gaven op grote schaal ondersteuning aan de contrarevolutie. Het beleid van de sandinisten en de pogingen van de Verenigde Staten om door steun aan de contra's de revolutie om zeep te helpen, waren voor velen in Nederland redenen tot steun aan het FSLN.

Hypocriet

De werkgroep politieke economie (POLEK) van de Katholieke Hogeschool Tilburg nam in de zomer van 1983 het initiatief tot de organisatie van een Nicaragua-week. Studenten die actief waren bij POLEK en tevens het vak 'Economie van ontwikkelingslanden' volgden én wetenschappelijk medewerker Wim Boerboom namen het voortouw.

Rob Paulussen: 'De werkgroep politieke economie was een kritische werkgroep; zij zette zich af tegen het kapitalisme. In Nicaragua was de situatie extreem, de grote boeman was Amerika, dat een ontwikkelingsproces in een klein land in de kiem wou smoren. Dat gaf mij een soort betrokkenheid, rechtvaardigheidsgevoel, daar wilde ik iets mee doen. Een extra reden om actief te worden was een gebeurtenis tijdens een bezoek van de paus aan Nicaragua. Een grote delegatie stond hem op te wachten. Onder hen Ernesto Cardenal, een priester die ook minister was. Hij werd meteen door de paus berispt omdat hij politiek en godsdienst door elkaar haalde. Toen ik dat zag, dacht ik dat dit wel heel erg hypocriet was van de paus en dus van de katholieke kerk. Een priester die zich inzet voor de armen en op die manier op de vingers wordt getikt, dat vond ik eigenlijk te gek voor woorden.'

Nicaraguaweek

De Nicaragua-week, gehouden in oktober 1983, werd een groot succes. Een hele week werd er aandacht besteed aan facetten van het Nicaraguaanse leven. De politieke inbedding van het sandinisme, de bedrijven, de rol van de religie in de revolutie, maar ook het vertier in Nicaragua kwamen aan bod. Het ging er vooral om mensen bewust te maken van wat voor land Nicaragua was en wat er politiek in dat land speelde. Bij de organisatie van de week werkte POLEK samen met de Wereldwinkel Tilburg, het Midden Amerika Komitee, het COS en de Raad van Kerken.

Joop Peerboom: 'Juist in deze combinatie van mensen uit verschillende organisaties school het succes van de Nicaragua-week, want een succes was het. Nooit eerder werd er in Tilburg zo'n groot aaneengesloten geheel van activiteiten georganiseerd rond een ontwikkelingsland, nooit eerder verleende de gemeente zo'n grote subsidie (12.000 gulden), nooit eerder werd er zoveel gepubliceerd over een ontwikkelingsland, nooit eerder werden zoveel mensen tegelijkertijd bereikt.'

Na de Nicaragua-week wilde niemand het daarbij laten. Er werd gezocht naar een manier om voortdurend en constructief aandacht te vragen voor Nicaragua, op een wijze die de Tilburgse bevolking zou aanspreken. Het tot stand brengen van rechtstreekse contacten werd de rode draad: breng een schoenmaker hier in contact met een schoenmaker daar. Op die manier breng je abstracte politiek terug tot een menselijk niveau. Zo ontstond het idee voor een stedenband. ... Wordt vervolgd!

bron: Nog 'n rondje voor Matagalpa; 15 jaar vriendschap en solidariteit, ed. Jan Vugts, Tilburg 1999

'Nao 25 jaor meej daanse nog nie klaor'

was de leus die de deelnemers aan d'n opstoet met zich meevoerden. Feestelijk zag het er uit. Zwaaiend en zwierend in prachtige jurken en kostuums -die speciaal voor deze gelegenheid in Matagalpa werden vervaardigd- luidden de Stedenbanders het jubileumjaar in.'

foto: Tjerk Baas

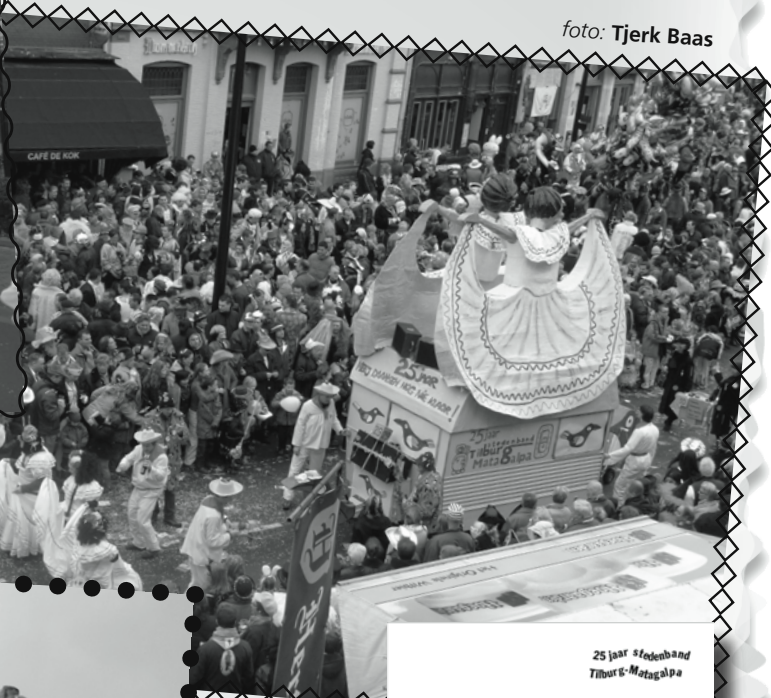

foto: LouiseDonjacour

25 jaar Stedenband
Tilburg-Matagalpa

**WE VIEN
DE TEUGELS
EN HALEN
DE BANDEN AAN**

Postbus 1045
6801 SA Arnhem
tburg@loesje.nl

Loesje

25 jaar Stedenband
Tilburg-Matagalpa

»KRUIKENZEIKER«

**JA
HOE VERTAAL
JE DAT NOU WEER
IN HET SPAANS**

Postbus 1045 6801 SA Arnhem tburg@loesje.nl

Loesje

foto: Miranda van der Klaauw

foto: Miranda van der Klaauw

25 jaar stedenband Tilburg - Matagalpa
We vienen de teugels en halen de banden aan

Herinneringen

Op onze oproep om verhalen, anekdotes, herinneringen en foto's op te sturen ten behoeve van de feestnummers van deze jubileumjaargang, werd zowel door Matagalpino's als door Tilburgers gereageerd -niet allemaal tegelijkertijd, dat dan weer niet, maar daar hadden we ook om gevraagd- en we vingen geruchten op dat er meer verhalen in de maak zijn.

Thera van Osch, die na haar studie ontwikkelingseconomie werkzaam was in Nicaragua, was een van de betrokkenen van het eerste uur. Zij stuurde ons een prachtig plakboek op. Lian Derks, die in 1984 met de bouwploeg naar Matagalpa trok, beloofde ons nieuwsbrieven, krantenartikelen en bouwplougdagboeken toe te sturen (meer hierover in het volgend nummer). Medewerkers van Edismat, van de Movimiento Comunal en andere organisaties stuurden hun reacties evenals leerlingen van het Beatrix College en enkele vrijwilligers uit Tilburg én zelfs de burgemeester van onze zusterstad, Sadrach Zeledón. Opvallend is dat de inzendingen uit Nicaragua zo verschillen zijn van die uit Tilburg, in stijl althans, het enthousiasme is in beide gevallen aanwezig.

Hier komen ze!

Hallo Marian,
Ik heb een prachtig plakboek van de Nicaragua week uit 1983. Het staat vol foto's, telexberichten en krantenartikelen over deze Nicaragua week in Tilburg waar ook Omar Cabezas, de toenmalige sandinistisch vice-minister van Binnenlandse Zaken (en schrijver) aanwezig was. Eveline Herfkens staat ook op een van de foto's. Ik zat destijds in Nicaragua en heb een telefonische uitwisseling met studenten in Tilburg geregeld. Daags na deze activiteit kreeg ik een zwaar auto-ongeluk in Nicaragua. Na drie weken kon ik vervoerd worden naar Nederland. Daar kreeg ik bezoek uit Tilburg en ze brachten dit schitterende plakboek voor me mee. Zal ik het plakboek opsturen? Wellicht kun je hieruit foto's of telexberichten opnemen in de *¡Cómo No!*. Ik zal het morgen aangetekend opsturen. Er zitten nog prachtige collages in van Louise. Er was in die tijd een hele groep die met Nicaragua bezig was, waaronder Wim Boerboom, Lou Keune, Riné Vermeer, Louise Donjacour, Marei Zwinkels, etcetera. Wie precies het voorstel heeft gedaan tot de Nicaragua week zou ik echt niet weten. Ik denk dat het uit de hoek komt van Wim Boerboom en Lou Keune.

Hartelijke groeten, **Thera van Osch**

"Speelbal der grootmachten"

Nicaraguaweek Tilburg

Wijkkrant Tilburg Noord 12/10/83

Het Samenwerkingsverband Nicaragua week Tilburg houdt in de week van 16 tot en met 21 oktober een Nicaragua week, waarin informatie wordt gegeven over de actuele politiek, sociale en economische situatie in dit Middenamerikaanse land. Het weekprogramma start met een kerkelijke viering op zondag 16 oktober en elke daarop volgende dag zal in het teken staan van een bepaald thema. Het programma zal zich -met uitzondering van de mis- afspeelen in de zaal van De Harmonie aan de Stationsstraat en in de Katholieke Hogeschool Tilburg aan de Hogeschoolaan 225.

Het Samenwerkingsverband heeft als opzet van de week bedoeld Nicaragua onder de aandacht van de Tilburgse bevolking te brengen. Naar haar mening kan Tilburg op een praktische wijze haar verbondenheid tonen met de bevolking van een land dat zich vier jaar geleden bevrijdde van een veertigjarige dictatuur en dat zijn wederopbouw bemoeilijkt ziet. Nicaragua dreigt meer en meer een speelbal van de grootmachten te worden en kampt met de gevolgen van grote internationale schulden, gebrek aan goed opgeleid kader en politieke destabilisatie van de regio.

Een aantal mensen van de Katholieke Hogeschool heeft het initiatief genomen om landbouwprojecten op te zetten in Nicaragua en de opleiding van middenkaders ter hand te nemen, zodat de continuïteit van zo'n project in elk geval gewaarborgd is en blijft. Het initiatief wordt gesteund door instanties als Maranatha, Wereldwinkel, etcetera.

Programma

In de Opstandingskerk vindt op zondag 16 oktober een kerkelijke viering plaats onder verantwoording van de Raad van Kerken, met medewerking van de Nicaraguaanse theoloog Molina Ollü (aanvang 11.30 uur). Om 13.30 uur wordt in de aula van de Hogeschool -op maandag 17 oktober- een lezing gehouden over de landbouwproblematiek door Jan de Vries, mede-voorzitter van de VU in Amsterdam. De Harmonie vangt om 15.00 uur de lezing aan, verzorgd door Riné Vermeer, met als thema 'SOS- Nicaragua', inhoudende de in de exportbevorderingscommissie ander wordt gillu-video's en tekenfilms.

Op 18 oktober begint om 19.00 uur in de aula van de KHT een concert door een Co-zanggroep. Om 14.30 uur wordt in de aula van de KHT een lezing gehouden over de landbouwontwikkelingsproblematiek door Jan de Vries. Tevens zal een telefo-

nische verbinding worden gerealiseerd met studenten in Nicaragua. In de zaal Harmonie zal om 20.00 uur het thema "Gezondheidszorg en leefomstandigheden" centraal staan. De arts Paul Polman en Magda Operndorff verhalen dan van hun ervaringen in Nicaragua.

Woensdag 19 oktober houdt Omar Cabezas, de vice-minister van Binnenlandse Zaken een lezing over de actuele politieke situatie in de aula van de KHT, aanvang 14.00 uur. In zaal Harmonie is er speciaal voor de middelbare scholieren een activiteit, bestaande uit het uitwisselen van tekeningen die gemaakt zijn door scholieren uit Nederland en Nicaragua. De aanvang is om 13.30 uur en tevens is er een optreden van Luis Aravena en de vertoning van video's. Om 17.00 uur is er wederom een telefoonverbinding met Nicaragua.

Onder voorbehoud vangt om 20.00 uur in zaal Harmonie een lezing aan van Omar Cabezas (auteur, ex-guerilla en vice-minister van Binnenlandse Zaken).

Lokaal AZ7 is donderdag 20 oktober vanaf 15.00 uur de plaats waar een forumdiscussie wordt gehouden met de kamerleden Herfkens (PvdA) en Gualthérie van Weezel (CDA) onder de titel 'Verdiend Nicaragua onze solidariteit en of onze kritiek'. De Harmonie staat om 20.00 uur in het teken van de vrouw. Aan de hand van twee levensverhalen wordt het leven van de vrouw in Nicaragua beschreven. Gasten zijn Marij Swinkels en Marga Genemans en het geheel wordt omlijst met muziek en dia's.

De slotbijeenkomst in de zaal Harmonie begint om 20.00 uur en gaat over de zin en (on)mogelijkheden van solidariteit met Nicaragua. De ambassadeur, een bestuurslid van het Nicaragua-comité en de organisator van de steden-band Groningen-Rio San Juan leiden tot de discussie. De muzikale omlijsting is in handen van theater-muziekgroep 'Be-roerd'.

FOTO:
Sandino

25 jaar stedenband Tilburg • Matagalpa aan We vieren de terugkeer

foto's uit het plakboek van Thera: o.a. de telefonische uitwisseling met studenten in Nicaragua en Tilburg foto's: Ton Vermunt

Beatrix-leerlingen aan de maaltijd in Matagalpa
foto: Miranda van der Klaauw

straatbeeld in Matagalpa
foto: Gé Mooren

Manon tijdens diploma uitreiking
foto: Comité Mano Vuelta

rijst met bonen
foto's: Rosalie Aarts
leerlingen Beatrix onderweg naar Matagalpa

jubileumjaar

Herinnering aan een reis naar Nicaragua

Eind januari 2008 is een groep van twaalf leerlingen en drie docenten van het Beatrix College voor drie weken met financiële ondersteuning van Stichting Xplore in Nicaragua geweest. Het doel van de reis was contacten te leggen met leerlingen van het INEP, een middelbare school in de stad Matagalpa, om te ervaren hoe leeftijdgenoten daar leven en onderwijs krijgen. Dit deden ze door lessen bij te wonen, leerlingen te interviewen en door diverse projecten te bezoeken zoals het centrum voor werkende kinderen en jongeren. Zowel leerlingen als docenten waren ondergebracht bij een gastgezin en zij konden dus werkelijk het enorme verschil ervaren tussen het leven thuis in Nederland en bestaan van een gezin in een arm land. Enkele herinneringen aan de reis:

Straatbeeld

Een straatbeeld van Matagalpa levert huizen met vrolijke kleuren op en elektriciteitsdraden die chaotisch boven de straat hangen. Straten hebben geen namen en huizen hebben geen huisnummers. Dit is voor een buitenstaander best verwarrend, want wat schrijf je op een enveloppe als je iemand een brief wilt schrijven, of wat zeg je tegen een taxichauffeur als je bij iemand thuis afgezet wilt worden? Hier hebben ze een systeem voor bedacht. En dat gaat als volgt: als Mandy en ik met de taxi naar ons gastgezin willen, moeten we een herkenningspunt noemen, bijvoorbeeld een restaurant of in ons geval een hotel. Vanaf dat herkenningspunt zeggen we dat we bijvoorbeeld drie blokken (straten) naar het zuiden en vier naar het oosten willen. Hoe wonderbaarlijk ook, de taxichauffeurs wisten ons altijd op de gewenste plek af te zetten.

In het centrum heb je nog wel geasfalteerde wegen, maar daarbuiten zie je vaak zandweggetjes. Als het regent, wordt een zandweg een modderboel. Ons gastgezin woont boven op een berg. Op een dag dalen Mandy en ik de berg af naar het centrum. Het is geen pretje want de modder stroomt over de straat naar beneden. We zijn wel drie keer gevallen omdat de weg spekglad was. Je moet sowieso goed uitkijken waar je loopt. In alle wijken zie je diepe putten zonder deksel. Het gebeurt wel eens dat iemand in het donker in zo'n put valt.

Amy van Dijk

Pizza

De laatste avond bij ons gastgezin mochten Simone en ik kiezen wat we wilden eten. Na weken van rijst met bonen kozen we voor ... Pizza Hawaii! Wendy, het gastmeisje, kreeg de opdracht dit voor ons te halen. Simone en ik gingen ons wat oprispen en even later werden we geroepen voor het eten. Het water liep ons al bijna in de mond. Maar viel dat even tegen. Op onze borden lagen (weliswaar heerlijke) stukken kip met rijst en bonen. Om niet onbeleefd te zijn hebben Simone en ik dit opgegeten, maar we vonden het wel raar. Tien minuten nadat we klaar waren met eten kwam Wendy terug, met één pizza. Lekker, dachten Simone en ik, hebben we toch nog pizza. Dat viel tegen. De pizza werd gedeeld met heel het gezin: iedereen had uiteindelijk één stukje. Maar dit was wel het lekkerste stukje pizza dat ik ooit heb gegeten! Samen delen en genieten van de kleine dingen, dat is toch ook waar het eigenlijk om draait? Dan geniet je er des te meer van!

Manon Geboers

Nuchtere Nederlander

Dit is alweer het einde van ons avontuur. Onze reis door Nicaragua zit er weer op. Het afscheid valt zwaar, maar gelukkig zijn wij 'nuchtere' Nederlanders. Die kunnen wel wat hebben en zijn niet snel van de kaart. We zitten in de bus die ons naar het vliegveld brengt en zwaaien onze gastfamilies vaarwel. We zien ze waarschijnlijk nooit meer terug, maar zo is het leven. Onze gastgezinnen lijken het moeilijk te hebben met het afscheid; gelukkig kunnen wij het goed relativiseren. Het laatste wat ik van mijn gastheer opvang is een traan, terwijl hij een sigaret in zijn hand heeft. Ik voel mijn ogen gloeien. Pffoe, het valt niet mee zo nuchter te zijn.

Sander Vermeulen

Lesmateriaal

Mijn gastheer en gastvrouw zijn allebei werkzaam in het onderwijs. Melba is onderwijzeres op een basisschool en René geeft teken- en geschiedenisles op het INEP. Op een middag komt Melba compleet over haar toeren thuis. In plaats van de beloofde 28 zwakke leerlingen, heeft ze er met ingang van het nieuwe schooljaar 39 in haar klas. Haar man troost haar met de opmerking dat hij er wel vaker 50 in de klas heeft gehad. De zichtbare hoofdpijn van Melba vermindert door die opmerking niet, wel door de paracetamol die ze van mij krijgt. Op de avonden erna laat René zien hoe hij bij de geschiedenislessen zijn leerlingen weet te boeien. In een schrift heeft hij thuis tekeningen gemaakt van belangrijke historische gebeurtenissen en personen. Tijdens de geschiedenislessen in de klas zet hij die tekeningen razendsnel op het bord waarna hij het verhaal eromheen vertelt. Leerlingen kijken gefascineerd toe, want ander beeld- of lesmateriaal is er niet. Wat een schril contrast levert dat op met de foto's die ik heb laten zien van een vergadering met leerlingen bij mij thuis. Daarop zie je behalve de leerlingen kasten vol met boeken. De boeken van René zijn op de vingers van één hand te tellen.

Elke Thissen

Opleidingsprogramma voor Matagalpese jongeren 2001/2008

Het Empresa de Desarrollo Industrial y Servicios Municipales (Edismat) is een gemeentelijk bedrijf. Bij de oprichting ervan in 2001, diende Comité Mano Vuelta als de verbinding voor de coördinatie met de Stedenband Tilburg-Matagalpa. Met de komst van een nieuw gemeentebestuur en burgemeester Sadrach Zeledón Rocha werd gemeentelijke steun mogelijk gemaakt. Deze ontwikkeling voltrok zich op alle niveaus waarbij de meest kwetsbare mensen voordeel kregen. Het bedrijf heette toen nog Edimsa.

Dankzij de interesse van Sadrach Zeledón kwam de overeenkomst voor hulp in 2001 in een stroomversnelling. De hulp kwam in de vorm van technische, praktische en financiële ondersteuning, geleverd door het VNG, de gemeente Tilburg, de Stedenband Tilburg-Matagalpa, het ROC en anderen. De steun werd aangestuurd en gecoördineerd door Tilburg en door Matagalpa en aangestuurd door dr. Carlos Argüello Pravia van Edismat.

Het werd een hele onderneming, het opzetten van een opleiding voor jongeren tussen de 16 en 22 jaar. Velen van hen kwamen in de hoop hun leefomstandigheden en persoonlijke leven te veranderen. Zonder onderwijservaring zijn wij op twee gebieden gestart: hout en metaal. We zijn gestart met negen jongeren. Het daaropvolgende jaar zijn er twee richtingen bij gekomen: textiel/kleding en het produceren van bouwmaterialen.

Tussen 2001 en 2008 is het ons gelukt om meer dan 105 jongeren te laten afstuderen (36 timmermannen, 37 lassers, 23 textiel/kledingmakers en 9 producenten bouwmaterialen). Ook hebben wij 47 studenten opgeleid en 9 tekenaars die kunnen werken met het programma CAD. Het opleidingsprogramma voor Matagalpese jongeren had ook nut voor jongeren die in geen enkel ander opleidingsprogramma pasten, zij konden aan de slag met de cursus basiscomputerkunde (57 jongens en 14 meisjes). Na 132 uren theorie en 1134 uren praktijk kregen de deelnemers een beëdiging. Zij hebben hun beroep volledig leren uitoefenen. Meer dan 92 procent van de deelnemers is werkzaam in hun beroep, zowel in Nicaragua als in het buitenland, en 8 procent is doorgegaan met een vervolgstudie.

Later heeft het gemeentebestuur de opleiding snit en confectiemode geopend. Deze opleiding was een groot succes tussen 2004 en 2008. Er werden 72 (ongetrouwde) moeders opgeleid die vandaag kunnen rondkomen door thuis hun vak uit te oefenen.

Het behaalde resultaat is de investering door de samenwerkende organisaties waard geweest. Zonder de hulp en samenwerking van de gespecialiseerde leerkrachten van het ROC (met de hulp van leerkrachten voor didactische leermethodes) en het werk van Miranda van der Klaauw, was het niet mogelijk geweest om dit programma ten uitvoer te brengen. Persoonlijk en als programmadirecteur voor de opleidingen ben ik jullie zeer dankbaar, zo ook de deelnemende jongeren en de functionarissen die in Tilburg zijn geweest. Het Technische Instituut van Matagalpa heeft nu ook een programma opgenomen voor het schooljaar 2009 en biedt onder andere de opleidingen niet-industriële elektriciteit, metselen, confectiemode, banketbakkerij, kok en koel/vriesmechanicus. Het is de bedoeling om jaarlijks ongeveer 180 jongeren op te leiden. Ons programma en dat van Tilburg heeft geholpen om de directeur van dit secundaire onderwijs te motiveren om ook opleidingen te creëren aan de hand van de vraag van jongeren uit Matagalpa.

Een zaadje wordt geplant en een boom groeit langzaam en geeft later vruchten. Wij kunnen deze vruchten gadeslaan en ons tevreden voelen, zoals ook de mensen in Tilburg die op verschillende wijze hebben bijgedragen. Zij kunnen trots en tevreden zijn over hun geïnvesteerde tijd en geld, want in de huizen van de gegadigden zijn de economische en sociale omstandigheden behoorlijk verbeterd. Deze huizen dragen dan ook een diploma met het logo van de stedenband Tilburg met Matagalpa. Met vriendelijke groet voor al onze Tilburgse vrienden.

Lic. Ricardo Lumbí Rodríguez,

Director de producción y comercialización; coordinación, capacitación, Edismat

vertaling: **Donna Drommond**

Augusto César Sandino

aan tafel, tweede van rechts Toon
foto: secretaresse Edismat

De start van Edismat

Lang, heel lang lag er een ontwerp klaar. Het ging om een beroepsopleiding voor jongeren. Ze moesten de kans krijgen op geschoold werk. Het was een project, want alles is een project. Pas dan komt er het broodnodige geld los, of het nu gaat om straatkinderen, gezondheidszorg of onderwijs, dat is op zo'n moment niet aan de orde.

Het was 1999. Er werd begonnen met uitwisselingen die de Stedenband eigen zijn: mensen van daar komen hier en mensen van hier gaan daar naar toe. Met name Hubert Bink van het toenmalige ROC Midden-Brabant, Trudy Raymakers en Harri Aarts -toen nog van de gemeente Tilburg- hadden het project op papier gezet, op zich overigens een hele prestatie. Er kwam veel bij kijken, lesprogramma's, materialen, reizen over en weer, docenten, inschrijving en last but not least: de leskisten voor de afgestudeerden, zo ook de naaimachines voor de gediplomeerde dames. Alles werd beschreven en wel voor drie jaar, de eerste cursus moest in 2001 van start gaan. Bij de definitieve versie, de concretisering en de schakel naar de werkelijke uitvoering, kwam ik in beeld. In de carnavalsvakantie 2001 zouden we met drie ROC-docenten in Matagalpa poolhoogte gaan nemen en adviezen geven over de praktijk. Een week hadden we de tijd, elke dag van 's morgens vroeg tot laat in de middag: aan de tafel - zoals op de foto afgebeeld- praten, vertalen, voorstellen doen, onderhandelen wat wel en niet moest, kon en nodig was. Hoe zat het nu met de jongeren? Wie betaalde hen en wie betaalde de grondstoffen waar de jongeren mee zouden moeten oefenen en hoe zat het nou met de instructeurs? Kregen ze nu wel of geen compensatie? Het ging over de inhoud, het geld (natuurlijk: géld!), de organisatie, de selectie ...

Na drie dagen begaf m'n stem het. Dat kon ook niet anders, deze werd wel erg op de proef gesteld: praten, vertalen en -jawel- gelukkig ook luisteren! Een prettige week werd het niet echt, hoe leerzaam en nuttig het ook was. Eén week is te kort voor zo'n lange reis, één week praten is te lang. We maakten ook een wandeling door La Selva Negra, een middagje waren we dus ook nog toerist. Ricardo -zo heette de verantwoordelijke man van Edismat- ontspande zich eindelijk, hij lachte zowaar, zette het masker af en reed vol trots in z'n aftandse jeep. De omgeving van Matagalpa is ook indrukwekkend, met recht om trots op te zijn. De volgende dag echter, zaten we weer in de plooi achter de hoge tafel of op de te lage stoelen -wie zal het zeggen.

Een herinnering waar ik met toch wel gemengde gevoelens op terug kijk en dat zeg ik als een fervent Matagalpa-ganger. Ik heb mezelf beloofd om nooit meer voor slechts een week de oceaan over te steken. Tot nu toe doe ik deze belofte gestand!

Toon Oomen

¡Click!

jubiläumjaar

¡Click!

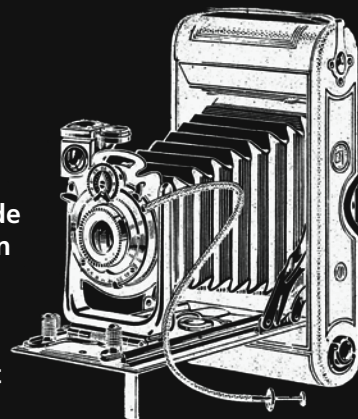
Al 25 jaar klikt het tussen Tilburg en Matagalpa. Feest dus. Ook in de *¡Cómo No!* leder van de vier nummers van dit feestjaar bevat een prijsvraag, quiz, wedstrijd. **Doe mee!**

Dit keer gaat 't om een foto. Lever je mooiste of grappigste foto aan of ga alsnog op pad om de klick tussen Tilburg en Matagalpa, tussen hier en daar, vast te leggen. Als je wint wordt je foto afgedrukt in het komende nummer en het levert je bovendien een mooie foto van een Nicaraguaanse collega op. Inzenden kan tot 1 juni 2009. Per mail via marian@tilburg-matagalpa.nl of per post naar Stedenband Tilburg-Matagalpa, Spoorlaan 346, 5038 CC Tilburg. Zorg er wel voordat je foto groot genoeg is voor drukwerk. **¡Click!**

1^e kwartaal 2009 • nr 93

¡Click!

25 jaar stedenband Tilburg • Matagalpa
We vieren de teugels en halen de banden aan

milieubrigade in Nicaragua
foto: Andre Dröge

Mano vuelta

Tilburg en Matagalpa, 25 jaren hand in hand samenwerkend voor het onderwijs en het milieu. Ook al verschillen de landen, toch bestaat er een stedenband. Leraren, milieubrigadisten, psychologen en andere mensen, allemaal zeggen ze: 'aanwezig'*. Om een leefbaardere wereld te creëren, een zelfbewustere wereld. Een actiecomité hier en daar, mensen die komen en gaan; culturele uitwisseling is belangrijk. Daar: de kou, de kanalen, de fietsen. Hier: de warmte, de modder, de hellingen. Wij zijn één volk, ondanks de verschillende talen. Al deze 25 jaren *mano vuelta*.
!Cómo no!

* Aan het begin van bijeenkomsten van sandinisten ten tijde van de revolutie werden -naast de namen van de aanwezigen- één voor één de namen van gevallen opgenoemd; bij iedere naam trad een van de aanwezigen naar voren en riep 'presente' (aanwezig).

Auxiliado Romero (Movimiento Comunal Matagalpa)

vertaling: **Donna Drommond**

barrio Pancasán
foto: Harri Aarts

Ter gelegenheid van de verjaardag

In de jaren tachtig was Nicaragua een kleine maar gelukkige natie. Een groep jongeren, in de ban van revolutionaire ideeën, heeft het voor elkaar gekregen om de meest spectaculaire actie van de geschiedenis van de twintigste eeuw van Latijns-Amerika te ondernemen, op de gebeurtenis na die op Cuba plaatsvond in de jaren vijftig. Een nieuw begrip van macht, veranderingen van paradigma's in de klassieke politiek; een guerrillabeweging (FSLN) krijgt de macht door een van de meest bloederige dictaturen in Latijns-Amerika omver te werpen. Dankzij deze actie is het gelukt om de sympathie van veel mensen in de wereld te winnen, waaronder veel Europeanen, Amerikanen en Aziaten. Nederland liet het niet alleen bij het tonen van zijn sympathie, maar heeft stedenbanden ontwikkeld om solidariteit, affectie en bewondering te tonen voor dit gebeuren. Hiermee werd de sandinistische revolutie een historische mijlpaal in de Nicaraguaanse geschiedenis. Er kwamen veel ontwikkelingswerkers. *Chele* (witte, blonde) werd een liefdevol koosnaampje in Nicaragua. Zij verzetten op een intensieve manier veel werk om de solidariteit met het Nicaraguaanse volk waar te maken. Ik herinner me de verschillende brigades uit Tilburg die jaar in jaar uit de huizen, scholen en wijken vulden met plezier; de milieubrigades die samen met de Matagalpese jongeren uit de wijken op zaterdag bomen gingen planten en samen plezier en enthousiasme deelden. Deze SOLIDARITEIT tussen volkeren, tussen personen, was alleen mogelijk dankzij menselijke sensibiliteit en dankzij de dromen van Nederlanders en Nicaraguanen die hun cultuur, taal en gewoontes achterlieten. Er werd een basis gelegd voor één familie om dromen waar te maken en om te denken aan een mensheid vol liefde, respect, strijdend voor het milieu, de aarde verdedigend als een huis van de wereld. Dit werk werpt veel vruchten af in deze tijd.

Sergio Sáenz (Movimiento Comunal Matagalpa)
vertaling: **Donna Drommond**

Verjaardag van de vriendschap tussen Tilburg en Matagalpa

De Organisatie voor Doven van Matagalpa wil graag de vrienden uit Nederland, het Comité Mano Vuelta en iedereen die ons steun betuigde via scholen in Nederland bedanken voor de onvoorwaardelijke steun en solidariteit die de dovengemeenschap in Matagalpa gedurende de afgelopen 25 jaar kreeg. Voor ons betekent deze vriendschap dat de leden van onze gemeenschap en hun ouders zich beter kunnen ontwikkelen in hun eigen taal en daardoor goed met elkaar kunnen communiceren, wat een van de belangrijkste aspecten is.

Voor ons is het van belang om onze vrienden in Nederland te bedanken voor het werk dat zij doen, omdat op het moment dat zij geld inzamelen voor Matagalpa er niet gekeken wordt naar politiek of religie maar alleen naar de problemen van onze gemeenschap. Dankzij hen is onze stad enorm veranderd en zij zijn onze steun geweest in moeilijke tijden. Voor ons betekent 25 jaar vriendschap: welzijn, geluk, onderwijs, gezondheid en huisvesting. Iedereen zou blij zijn met zulke vrienden, vrienden die hun familie een tijd achterlaten om ons hier te komen helpen, zonder eigenbelang. Vandaag willen wij onze Nederlandse vrienden graag vertellen dat wij doorgaan met werken voor die mensen die het het meest nodig hebben, dat wij niet aan bedrog doen en dat het goede werk dat u doet door de families van de dovengemeenschap hier niet vergeten zal worden. Matagalpa en Nederland zijn voor altijd samen, lang leve de vriendschap tussen Tilburg en Matagalpa.

Asociación de Sordos (Organisatie voor Doven), Matagalpa

vertaling: **Remko van Dort**

Voor altijd samen

Wat ooit als een idee ontstond, als een gevoel en een noodzaak; wat ooit op een dag 25 jaar geleden gezaaid werd, wordt nu geoogst en geeft goede resultaten. In onze school voor speciaal onderwijs La Amistad houden wij de vlam van de solidariteit en de vriendschap met onze vrienden in Tilburg en Nederland in stand. Vanaf de eerste dag dat onze vrienden hulp boden, gaven zij de kinderen in Matagalpa de kans om op een bijzondere school hun mogelijkheden en vaardigheden te ontwikkelen. Onze school is het levende voorbeeld van solidariteit tussen verschillende landen.

Wij zullen nooit de eerste dag dat onze vrienden in Tilburg hun handen uitstaken vergeten, het gaf ons de kans een school te bouwen voor kinderen met een beperking voor wie op dat moment geen eigen gebouw beschikbaar was. Vandaag de dag geeft onze school aan alle kinderen met een beperking in Matagalpa de mogelijkheid voor het volgen van onderwijs, in een ruim lokaal, in enigszins beperkte omstandigheden die echter wél voldoen.

Na 25 jaar is het belangrijkste thema voor ons: onderwijs voor iedereen, zonder dat iemand met een beperking uitgesloten wordt. Want wij willen scholen waar al onze kinderen welkom zijn in een gemeenschap met dezelfde rechten en plichten voor iedereen. De vriendschap met Tilburg maakt dit mogelijk. Wij konden gedurende deze periode een school opbouwen waar alle condities en alle pedagogisch materiaal aanwezig zijn om de strijd tegen de segregatie van kinderen met een beperking te kunnen voeren. 25 jaar waarin iedere euro die op werd gehaald door docenten, kinderen, ouders en de gemeente Tilburg goed terecht kwam, des te meer omdat de overheid tussen 1990 en 2006 besloot ons niet te kwalificeren als school voor speciaal onderwijs.* Het was dankzij de vriendschap met Tilburg dat wij ons hier konden handhaven en dat onze kinderen gewoon naar school konden.

Dank aan onze vrienden in Tilburg, wij zijn ervan overtuigd dat we samen de vlam die 25 jaar geleden werd aangestoken kunnen laten voortduren.

* La Amistad is een gemengde school (speciaal én gewoon onderwijs) en krijgt daarom niet het extra budget wat speciaal onderwijs krijgt.

La Amistad, Matagalpa

vertaling: **Remko van Dort**

Aan de heer Ruud Vreeman, burgemeester van de stad Tilburg

Geachte heer Vreeman,
In 1984 hebben wij de vriendschapsband Matagalpa-Tilburg opgericht; we kijken terug op 25 jaar onophoudelijke steun en solidariteit, op betrokkenheid van burgers, versterking van instituten, lokale ontwikkeling en infrastructuur ten gunste van de meer dan 200.000 inwoners van de gemeente Matagalpa. Daarom wil ik graag namens het gemeentebestuur van Matagalpa, dat vorig jaar op 9 november gekozen werd, en mijzelf, u en de inwoners van Tilburg onze erkentelijkheid en dankbaarheid betuigen vanwege de duurzame ondersteuning ten bate van de bevolking van Matagalpa en speciaal voor de meest kwetsbare groepen.
In het begin van de jaren tachtig kreeg ik de kans burgemeester te zijn van Matagalpa. Tijdens deze periode werd een brede basis gelegd van hulp en solidariteit, toen werden de eerste schreden gezet op weg naar onze vriendschapsband. We werkten weer samen in de periode 2001-2004 en voor de derde keer heb ik, in opdracht van het volk, door middel van vrije en democratische verkiezingen, het ambt van burgemeester aanvaard. De verantwoordelijkheid heb ik op me genomen, gesterkt door mijn visie en continue inzet ten behoeve van de bevolking van Matagalpa, een uitdaging die we zullen aangaan op basis van een legitiem verlangen naar vrede, sociale rechtvaardigheid, vrijheid en verzoening.
We gaan aan de slag met het volste vertrouwen dat we in staat zullen zijn de noodzakelijke middelen voor een duurzame ontwikkeling van Matagalpa te verkrijgen, ervan overtuigd dat onze inspanningen om het recht op een menswaardig bestaan te waarborgen, beloond zullen worden. In samenwerking met de buitenlandse solidariteitsbeweging willen we een rechtvaardiger en gelijkwaardiger samenleving voor onze mensen creëren waarbij een duurzame ontwikkeling op basis van de beginselen van vrede en menselijke ontwikkeling veilig gesteld wordt.
Ik maak van de gelegenheid gebruik u uit te nodigen onze gemeente te bezoeken in het kader van 25 jaar solidariteitswerk voor de ontwikkeling van ons volk.
Tenslotte wil ik van de gelegenheid gebruik maken u een speciale groet over te brengen met mijn blijk van waardering en respect.

Hoogachtend,

Jng. Sadrach Zeledón Rocha, burgemeester van Matagalpa

vertaling: **Wendy Koolhoven**

25 jaar Stedenband Tilburg Matagalpa

We vieren de teugels en halen de banden aan.

Vier mee feest!

Niet alleen Tilburg is jarig, ook de Stedenband Tilburg-Matagalpa

bestaat al 25 jaar.

Kom kijken en doe mee!

Wij danken de gemeente Tilburg, Mooi Zo Goed Zo, de NCD, de filmploeg onder leiding van Jesse van Venrooij, Rabobank Tilburg, HD ontwerp, Promosale, de Mariahoeve te Riel, de Carnavalsploeg onder leiding van Jan Duyvekam, Louise Donjacour, de Tilburg CowBoys, Loesje, de jubileumgroep en alle andere vrijwilligers en partners voor hun enthousiaste medewerking aan ons jubileumprogramma: ¡Muchas gracias!

Donaties voor onderwijs, economische projecten en moeder- en kindzorg worden verduubeld door:

LANDELIJK BERAAD
STEDENBANDEN
NEDERLAND-NICARAGUA

25 jaar Stedenband Tilburg Matagalpa

Agenda 2009

- zondag 22 februari** Centrum van Tilburg • Deelname aan Carnavalsoptocht in Nicaraguaanse stijl.
- maart, juni, september en december** Uitgave speciale edities van ons informatieblad ¡Cómo No!; gratis te verkrijgen op diverse adressen in Tilburg, waaronder het Huis van de Wereld.
- Voorjaar...** Tilburg CowBoys doen een act met koffiekopjes. Komen ze ook bij jou aan de deur?
- 25 april - 14 mei** Seminar, scholenwedstrijd, expositie over 200 jaar Tilburg en feest in Matagalpa; Tilburgse delegatie bezoekt Matagalpa; volg het weblog van deze reis via onze website.
- woensdag 29 april** Schouwburg van Tilburg • Koninginnebal Rotaryclub Tilburg. De opbrengst is voor het Moeder- en kindcentrum in Matagalpa.
- zondag 5 juli** Centrum van Tilburg • Deelname aan T-parade in Nicaraguaanse stijl.
- zaterdag 10 oktober** Zaal 16 vanaf 14 uur • Talkshow/debat, reünie en feest in Tilburg; Matagalpese delegatie bezoekt Tilburg; Première nieuwe documentaire over het werk van de Stedenband.

Wilt u de Stedenband een cadeau geven? Vraag dan ons bonnenboekje op!
Voor tal van activiteiten kunnen wij nieuwe vrijwilligers gebruiken. Ook nieuwe donateurs zijn van harte welkom. Sluit je aan en doe mee!

Kijk voor alle actuele informatie op www.tilburg-matagalpa.nl

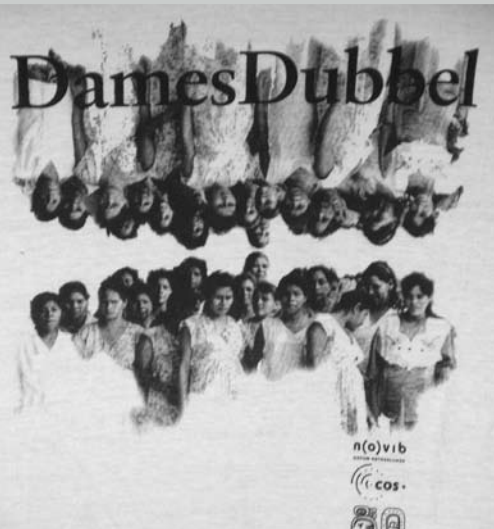
25 jaar stedenband Tilburg • Matagalpa
We vieren de teugels en halen de banden aan

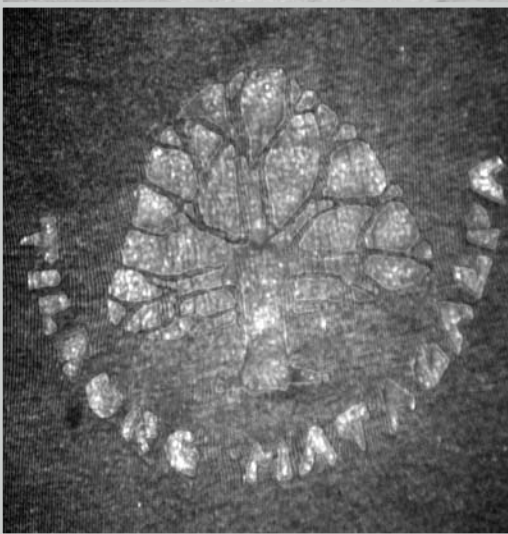
Stedenband Tilburg-Matagalpa • Spoorlaan 346 (2e verdieping) • 5038 CC Tilburg • 013 - 5368706
stedenband@tilburg-matagalpa.nl • www.tilburg-matagalpa.nl

25 jaar T-shirts

Gedurende 25 jaar kun je heel wat verzamelen. Dat heeft de Stedenband dan ook gedaan, niet alleen documenten, vergaderstukken, papieren en verslagen, ook allerlei interessantere stof. Zoals ... T-shirts. Voor bijna iedere gelegenheid en voor zowat iedere werkgroep werden er opdrucken voor T-shirt ontworpen. Vaak werden er ook mallen gemaakt (nota bene door voorzitter Frans Couwenberg) en werden de shirts met de hand bedrukt. Bijna alle ontwerpen komen van Jan Duijvekam, een enkel shirtopdruk is ontworpen door Louise Donjacour en een ander wordt toegewezen aan Leonardo da Vinci! In de volgende nummers laten we jullie meegenieten van drie andere verzamelingen van de Stedenband.

foto's:
 Jan Duijvekam en Francine van Werde

25 jaar stedenband Tilburg • Matagalpa
We vieren de teugels en halen de banden aan

D' OPSCHIPPERS
REUZE!!!

25 JAAR
MEEJ DANKEN MOG NIË KLAOR!

29

D'n opstoet
foto: Tjek Baas